

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLOMOUC

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Olomouc 2010

Václav Knop

Moravská vysoká škola Olomouc
Ústav managementu a marketingu

Václav Knop

**Logistický management ve Vězeňské službě ČR
Věznice Mírov**

Logistic management in Prison service of Czech Republic
prison Mírov

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Ing. Anežka Machátová

Olomouc 2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jen uvedené informační zdroje

Olomouc dne 30. 4. 2010

.....

Václav Knop

Zde bych rád poděkoval Ing. Anežce Machátové za odbornou pomoc, vedení a cenné rady při zpracování bakalářské práce. Dále děkuji vedení Věznice Mírov a vedení střediska hospodářské činnosti Věznice Mírov za poskytnutí potřebných dokumentů a informací.

Obsah:

ÚVOD	7
Teoretická část	9
1. Vězeňská služba ČR jako organizační složka státu a její organizační struktura	9
1.1 Právní rámec postavení VS ČR ve společnosti	9
1.2 Financování nákladů na činnost a organizace logistické činnosti v minulých obdobích	10
1.3 Organizační struktura VS ČR a vztahy k ostatním orgánům státní správy	11
1.4 Logistický management	13
2. Logistický management na úseku zabezpečení investiční činnosti, běžné údržby a provozu	18
2.1 Programové financování jako součást logistického procesu.....	18
2.2 Běžná údržba a opravy nemovitého a movitého majetku	22
2.3 Organizace a financování běžných výdajů věznic	23
3. Management na úseku zaměstnávání vězněných osob	26
3.1 Formy zaměstnávání odsouzených.....	26
3.2 Způsoby zajišťování a využívání výrobních prostředků	31
4. Postavení a organizační struktura provozovny Střediska hospodářské činnosti VS ČR	32
4.1 Právní úprava podnikatelské činnosti v rámci zaměstnávání odsouzených.....	32
4.2 Organizační struktura Střediska	33
4.3 Organizační struktura provozoven Střediska.....	35
4.4 Provozovna Střediska hospodářské činnosti Věznice Mírov.....	36
5. Organizace veřejných zakázek z hlediska odběratele, jako organizační složky státu a jako dodavatele z hlediska realizace výrobků provozovny na trhu	39
5.1 Obecně k základním principům zákona o veřejných zakázkách.....	39
5.2 Organizace pořizování majetku ve VS ČR	40
5.3 Specifické podmínky postavení provozoven SHČ při pořizování majetku a zajišťování subdodávek v rámci realizace produkce na trhu.....	41
5.4 Organizace odbytu výrobků provozoven SHČ	42
5.5 Postupy při rozdělení dosaženého zisku provozoven ze zaměstnávání odsouzených.....	43

Praktická část	45
1. Problémy skladování a dopravy materiálu provozovny SHČ	45
1.1 Divize elektromotory.....	45
1.1.1 Současný stav.....	45
1.1.2 Návrhy na řešení.....	46
1.2 Divize kovovýroba	47
1.2.1 Současný stav.....	47
1.2.2 Návrhy na řešení.....	47
1.3 Divize nábytek.....	48
1.3.1 Současný stav.....	48
1.3.2 Návrhy na řešení.....	49
2. Doprava materiálů a výrobků	50
2.1 Vlastní prostředky provozovny, prostředky věznice, dopravci mimo VS ČR, dopravní prostředky jiných organizačních jednotek, doprava uvnitř věznice, problémy při navážce a odvozu materiálu:	50
2.1.1 Současný stav.....	50
2.1.2 Návrhy na řešení problémů v dopravní obslužnosti výroby:.....	52
2.2 Náklady na km jízdy u vlastních vozidel provozovny a podmínky při využívání vozidel věznice.....	54
2.2.1 Současný stav.....	54
2.2.2 Návrhy na zlepšení stávajících podmínek automobilního provozu dopravních prostředků provozovny:	55
Závěr	56
Anotace	58
Seznam použité literatury	59
Seznam obrázků	60
Seznam zkratk	61

ÚVOD

Zpracovaná bakalářská práce nese název Logistický management ve Vězeňské službě ČR – Věznice Mírov. Téma práce bylo zvoleno jednak na základě mého studijního zaměření, možností, které mám při shromažďování podkladů pro její sestavení a dále, a to především s ohledem na společenskoekonomický vývoj v naší společnosti, kdy je nezbytné, aby byly definitivně odstraněny z praxe prvky autoritativního systému minulého režimu, který byl založen na bilančním, centrálně řízeném hospodářství a byl pod trvalým politickým tlakem stranických orgánů všech stupňů, což je pro současnost charakterizovanou rozvojem globální tržní ekonomiky zcela nevyhovující.

Řešená problematika je zvláště v současné době, kdy svět prochází etapou hospodářské krize o to důležitější, neboť dopady celosvětového snižování výkonů všech odvětví hospodářství se velmi negativně projevují v objemu dostupných disponibilních zdrojů, které jsou nižší. Při tom si společnost tuto skutečnost odmítá přiznat a reagovat na ni odpovídajícím způsobem, což znamená snížením zdrojů požadovaných.

Cílem práce je zpracovat některé teoretické aspekty financování a logistické činnosti při zabezpečování činnosti organizačních složek státu a podrobněji se zabývat organizačními, plánovacími a logistickými postupy směřujícími k dosažení jednak maximální efektivity při využívání zdrojů, které jsou čerpány ze státního rozpočtu cestou příslušné kapitoly a dále poukázat na některé problémy, které se vyskytují v souvislosti s organizováním výběru dodavatelů služeb a materiálů potřebných pro zajištění běžného provozu věznice, jako organizační jednotky Vězeňské služby. S ohledem na specifika, která jsou spojena se zaměstnáváním odsouzených je cílem také rozbor těchto zvláštností, organizace práce a řešení problémů spojených se zajištěním odbytu a nákupem zdrojů pro provozování hospodářské činnosti ve Vězeňské službě ČR. Práce má také zhodnotit zvláštnosti, se kterými je nutno se vypořádat při zadávání veřejných zakázek v provozovně střediska hospodářské činnosti a to jednak jako zadavatele na jedné straně, ale na druhé straně také uchazeče o získání státních zakázek.

Struktura práce je nastavena tak, aby jednak podala základní teoretický rámec o financování veřejných výdajů, ale také seznámila se zvláštním postavením Vězeňské služby ČR jako organizační složky státu nejen z pohledu jejího postavení jako státního orgánu podílejícího se na čerpání rozpočtových prostředků, ale také jako složky, která má ze zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě, kterým byla zřízena, právo

provozovat podnikatelskou činnost, což má další dopady především z hlediska úspěšné realizace produkce na trhu.

Dokument podává informaci o postavení Vězeňské služby ČR v systému orgánů státní správy a legislativním rámci jejího fungování a organizační struktury. Zvláštní pozornost je věnována oblasti programového financování, která má dopad na zajištění rozvoje ubytovacích kapacit, objektové bezpečnosti a zabezpečení běžných výdajů spojených se zajišťováním výkonu trestu odnětí svobody a výkonu vazby. Významný podíl zpracovaného tématu zaujímá otázka zaměstnávání odsouzených a způsoby organizace zajišťování pracovních příležitostí pro vězně. Pozornost je věnována také postavení provozoven Střediska hospodářské činnosti jako uchazeče na jedné straně a jako zadavatele na straně druhé z pohledu režimu zákona o zadávání veřejných zakázek

Teoretická část

1. Vězeňská služba ČR jako organizační složka státu a její organizační struktura

1.1 Právní rámec postavení VS ČR ve společnosti

Vězeňská služba České republiky byla zřízena jako organizační složka státu zákonem číslo 555/1992 Sb.¹ Jedná se o ozbrojený sbor, který tvoří nedílnou složku bezpečnostních složek státu. Jeho úkolem je zajišťování výkonu trestu odnětí svobody, výkonu vazby, výkon zabezpečovací detence a v neposlední řadě také ochranu pořádku a bezpečnosti při výkonu soudnictví a správě soudů a při činnosti státních zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti.

Vězeňská služba:

- a) spravuje a střeží vazební věznice a věznice a odpovídá za dodržování zákonem stanovených podmínek výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody,
- b) spravuje a střeží ústavy pro výkon zabezpečovací detence,
- c) střeží, předvádí a eskortuje osoby ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody,
- d) prostřednictvím programů zacházení soustavně působí na osoby ve výkonu trestu odnětí svobody a obdobně i na některé skupiny osob ve výkonu vazby s cílem vytvořit předpoklady pro jejich řádný způsob života po propuštění,
- e) provádí výzkum v oboru penologie a využívá jeho výsledky a vědecké poznatky při výkonu vazby a při výkonu trestu odnětí svobody,
- f) zajišťuje pořádek a bezpečnost v budovách soudů, státních zastupitelství a ministerstva a v jiných místech jejich činnosti a v rozsahu stanoveném tímto zákonem zajišťuje pořádek a bezpečnost při výkonu pravomoci soudů a státních zastupitelství,
- g) vytváří podmínky pro pracovní a jinou účelnou činnost osob ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody,
- h) provozuje hospodářskou činnost za účelem zaměstnávání osob ve výkonu trestu odnětí svobody, případně i osob ve výkonu vazby,

¹ Zákon č. 555/1992 Sb. o Vězeňské a justiční strážní České republiky

- i) vede evidenci osob ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody na území České republiky,
- j) plní úkoly, které pro ni vyplývají z vyhlášených mezinárodních smluv, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána,
- k) zabezpečuje vzdělávání příslušníků Vězeňské služby a občanských zaměstnanců Vězeňské služby, které provádí Institut vzdělávání, a vzdělávání osob ve výkonu vazby a ve výkonu trestu odnětí svobody, které provádí Střední odborné učiliště, učiliště a odborné učiliště Vězeňské služby,
- l) poskytuje zdravotní péči ve svých zdravotnických zařízeních osobám ve výkonu vazby, osobám ve výkonu zabezpečovací detence a osobám ve výkonu trestu odnětí svobody, příslušníkům a občanským zaměstnancům Vězeňské služby; v případě potřeby zabezpečuje specializovanou zdravotní péči v mimovězeňských zdravotnických zařízeních,
- m) prošetřuje vlastními pověřenými orgány trestnou činnost příslušníků; ve spolupráci s Policií České republiky se podílí na předcházení a odhalování trestné činnosti osob ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody.

1.2 Financování nákladů na činnost a organizace logistické činnosti v minulých obdobích

Počátek státního financování vězeňství na území dnešní České republiky je datován do období poloviny 19. století, kdy v Rakousku došlo k zestátnění vězeňství. Pro výkon trestu byly vybudovány státní trestnice a to ve Valdicích (1857), na Mírově (1858), ženská věznice v Řepích u Prahy (1865) a později také v Plzni (1878) a Praze-Pankráci (1889). Kromě těchto věznic financovaných ze státních zdrojů zde byly zřízeny vazební věznice při příslušných soudech. Prostředky na úhradu nákladů spojených s výstavbou a provozem těchto zařízení byly ze státního rozpočtu monarchie přidělovány věznicím prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti, kde měl také sídlo nejvyšší správní orgán pro správu věznic, kterým byl Generální inspektor. Snahou pracovníků justiční služby bylo zajistit pro vězně práci a ze zaměstnávání získané prostředky byly pak zčásti využívány pro údržbu a obnovu vězeňských zařízení. Obdobným způsobem bylo postupováno také v období od vzniku Československé republiky.

Období let 1948 až 1989 bylo z hlediska financování vězeňství charakteristické tím, že věznice byly začleněny do kategorie tzv. příspěvkových organizací státu.

K tomuto kroku bylo přistoupeno na základě požadavků, které byly na věznice kladeny z hlediska zaměstnávání vězňů. Odsouzení byli vykazováni v bilanci pracovních sil podniků, pro které pracovali a vězeňství se stalo základnou pro uspokojování potřeb národního hospodářství zejména v těch oblastech, kde byl nedostatek pracovních sil nebo šlo o práce velmi těžké nebo nebezpečné. Příspěvková organizace byla charakterizována z hlediska krytí jejích potřeb tzv. příspěvkem. Ten se vytvářel při vypracovávání rozpočtů na následující rok rozdílem mezi očekávanými výdaji a příjmy. Výdajová část rozpočtu předpokládala pokrytí všech potřeb týkajících se oprav nemovitého a movitého majetku, běžných, mzdových a ostatních výdajů. Příjmová část pak byla tvořena především příjmy ze zaměstnávání vězňů a příjmů spojených s úhradami nákladů výkonu vazby a trestu. Jiné příjmy byly zúčtovávány pouze v nepatrných částkách.

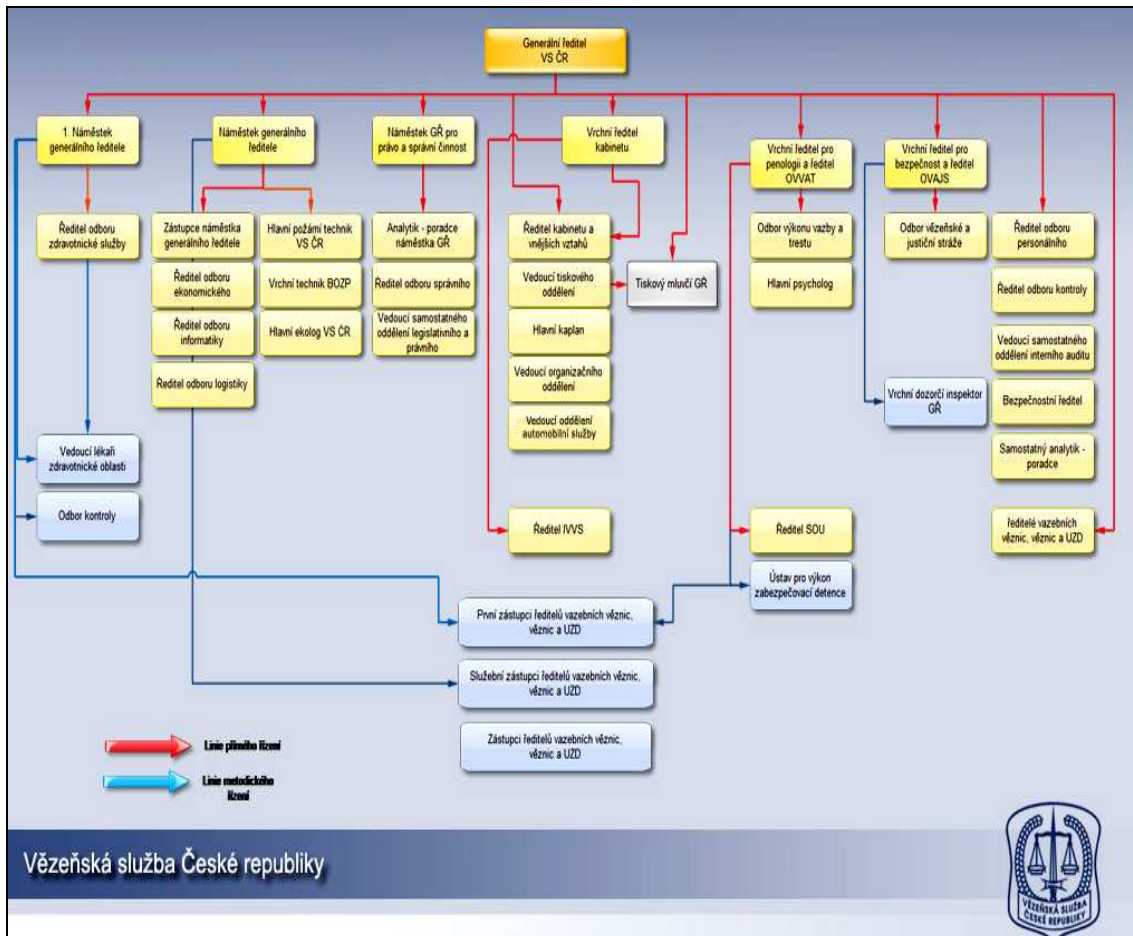
Zaměstnanost vězňů se ve většině věznic pohybovala kolem 95 % a příspěvek ze státního rozpočtu tedy nebyl žádný z věznic poskytován. Naopak z výsledku hospodaření Nápravně výchovného ústavu Mírov bylo do státního rozpočtu odváděno pravidelně při systemizovaném počtu odsouzených 645 od deseti do patnácti milionů korun. Tento údaj byl získán od bývalých pracovníků věznice a není možno jej konkrétně doložit vzhledem k tomu, že potřebná finanční dokumentace byla skartována v souladu se skartačním řádem po deseti letech.

1.3 Organizační struktura VS ČR a vztahy k ostatním orgánům státní správy

V souladu se zákonem je Vězeňská služba tvořena organizačními složkami, kterými jsou Generální ředitelství VS ČR, vazební věznice, věznice pro výkon trestu, ústavy pro výkon zabezpečovací detence a institut vzdělávání. Generální ředitelství má za úkol vytvářet předpoklady pro plnění společných úkolů, vytváření metodiky, přípravu legislativy a zajištění dodržování zákonných ustanovení upravujících celou oblast vězeňství formou realizace vnitřní kontroly a auditu. Činnost nižších organizačních jednotek je řízena prostřednictvím ředitelů jmenovaných generálním ředitelem.

Organizační jednotky jsou dále členěny na odbory, samostatné referáty a referáty na generálním ředitelství a oddělení, případně samostatné referáty a referáty ve věznicích a ústavech. Organizační struktura je nastavena tak, aby bylo dosaženo efektivního propojení mezi jednotlivými úseky s cílem splnění zákonem stanovených úkolů, kterými je ochrana osob a majetku před pachateli trestných činů a jejich

převýchova a vytváření předpokladů pro začlenění do společnosti po propuštění na svobodu – viz. obr. 1

Obrázek 1: Organizační struktura VS ČR

Zdroj: Časopis Vězeňství, 8/2008

Efektivního fungování složitého organizačního systému Vězeňské služby je docíleno úzkými kontakty odborů a oddělení jednotlivých organizačních jednotek. Odbory disponují odbornými kapacitami, které metodicky upravují činnost nižších článků a odpovídají za zpracování postupů tam, kde není legislativa zpracována do podrobnosti tak, aby mohla být uplatňována i pro případy, které se vyskytují ojediněle a pro jejich řešení je třeba podat kvalifikovaný výklad, který bude do budoucna závazný. Děje se tak formou metodických listů ředitelů jednotlivých odborů. Odborná pracoviště ve věznicích se pak podílejí na přípravě legislativních aktů a to formou podávaných připomínek k návrhům případně konkrétním zpracováním agendy právními normami nově upravenými jako pilotní pracoviště.

1.4 Logistický management

Logistika prošla mnoha různými fázemi vývoje a každý z nich ji definoval jiným způsobem, přičemž první z definic vznikla v USA v roce 1964.² Kdyby tu měly být všechny z nich vyjmenovány, tento text by zabral mnoho a mnoho stran, a tak tedy uvedu jen jakési shrnutí těch nejvýznamnějších. Logistika je řízení materiálového, informačního i finančního toku s ohledem na včasné splnění požadavků finálního zákazníka a s ohledem na nutnou tvorbu zisku v celém toku materiálu. Při plnění potřeb finálního zákazníka napomáhá již při vývoji výrobku, výběru vhodného dodavatele, odpovídajícím způsobem řízení vlastní realizace potřeby zákazníka, vhodným přemístěním požadovaného výrobku zákazníkovi a v neposlední řadě i zajištění likvidace morálně i fyzicky zastaralého výrobku.³

I když logistika doposud nebyla zařazena mezi vědní disciplíny, mnoho autorů logistických publikací se přesto domnívá, že logistika splňuje mnohá kritéria pro takového zařazení anebo je na cestě k jejich splnění. Sporem však zůstává, jestli ji zařadit spíše mezi systémové disciplíny nebo mezi samostatné vědní disciplíny. Vzhledem ke skutečnosti, že se logistika hlásí k systémovému přístupu jako ke svému teroreticko-metodologickému základu, může být vcelku bez problémů zařazena k systémovým disciplínám. Můžeme ji tedy chápat jako disciplínu, která se zabývá celkovou optimalizací, koordinací a synchronizací všech aktivit v rámci samoorganizujících se systémů, jejichž zřetězení je nezbytné k pružnému a hospodárnému dosažení daného konečného efektu.⁴ Krátce lze logistiku rozdělit na tři hlavní oblasti, a to makrologistiku, mikrologistiku a logistický podnik dříve více uváděný pod pojmem metalogistika. Druhá jmenovaná oblast mikrologistika se v rámci její podskupiny zvané podniková logistika dělí na logistiku zásobování, vnitropodnikovou logistiku a logistiku distribuce.

Už jen z tohoto rozdělení lze usoudit, že logistika jako celek je bohatá na činnosti, jež jsou nezbytné pro zajištění těchto výše zmíněných oblastí. Těmito činnostmi jsou:

- Prognózování a plánování
- Logistická komunikace, řízení toku informací
- Orientace na kvalitu procesů – Total Quality Management (TQM)

2 Pernica, P. Logistický management. 1. vyd. Praha: Radix, 1998, ISBN 80-86031-13-6, str. 35
3 Sixta, J, Mačát, V. Logistika teorie a praxe. 1. vyd. Brno: Computer Press, a. s., 2005, str. ISBN 80-251-0573-3, str. 21 -25.

4 Pernica, P. Logistický management. 1. vyd. Praha: Radix, 1998, ISBN 80-86031-13-6, str. 79 -80

- Vybavení objednávek - technologií Just in Time (JIT), Quick response (QR)
- Nákup
- Řízení stavu zásob
- Manipulace s materiálem
- Skladování
- Výběr místa výroby a skladování
- Výrobní logistika
- Sledování logistických ukazatelů v účetnictví.
- Balení a expediční činnosti
- Doprava a přeprava
- Zákaznický servis
- Podpora servisu s náhradními díly
- Zpětná logistika (manipulace s vratnými obaly, reklamace, recyklace)

V závislosti na těchto činnostech bych rád zdůraznil ty z nich, které jsou pro potřeby střediska hospodářské činnosti věznice Mírov velmi důležité. Mám na mysli skladování, dopravu a uplatňování logistických technologií.

Prvním zmíněnou činností bude tedy skladování, které je spojovacím článkem mezi výrobcem a zákazníkem umožňujícím překlenout prostor a čas. Při plnění tří základních funkcí skladování, tj. přesunu produktů, jejich uskladnění a přenos informací se musí odpovědný subjekt rozhodnout především o vybavenosti skladu včetně jeho správy a řízení, rozsahu a centralizace, zda bude provozovat vlastní skladové hospodářství nebo zda pověří cizí subjekt. Důležitá je také otázka dislokace budov skladů a velmi podstatnou je také výše zásob udržovaných ve skladu s ohledem na finanční prostředky, které jsou tak vázány a v podstatě pro rozvoj podniku v dané chvíli nepoužitelné.⁵

Skladování v podstatě zajišťuje dva základní úkoly a to uložení ve fázi vstupu do podniku uskladňuje suroviny, součástky a díly a ve fázi výstupu hotovou produkci. Zmínit třeba také materiály, které jsou ve výrobě a nebo určené k likvidaci či recyklaci. V rámci snížení nákladů a zvýšení dosažitelných prostředků je snahou maximální omezení zásob. Pokud jsou zásoby na skladech, pak pouze v nezbytně nutném rozsahu a z konkrétního důvodu ekonomicky zdůvodněného. Sklady se více využívají jako průtokové body a nikoliv jako místa pro uložení materiálů a zásoby jsou nahrazovány informacemi. Tzn., že jsou nákupy realizovány v menších množstvích

⁵ Sixta, J, Mačát, V. Logistika teorie a praxe. 1. vyd. Brno: Computer Press, a. s., 2005, str. ISBN 80-251-0573-3, str. 131.

nezbytně nutných pro plynulost výroby resp. pružnou reakci na zvýšené požadavky obchodních partnerů.⁶

Pokud je výše zmíněná problematika skladování, je třeba vzhledem k omezeným skladovacím prostorám ve věznici Mírov zmínit také logistické technologie, které při správném používání přispívají k maximální úrovni logistických služeb s důrazem na co nejnižší náklady s nimi spojenými. Bezesporu mohou také přispět k efektivnímu využití výše zmíněných skladových prostor střediska hospodářské činnosti věznice Mírov. Mezi nejznámější patří Kanban, Just in time, Quick Response, Cross-docking, Hub and spoke a další.⁷

Zmíním tedy blíže technologii Just in time, která je systémem dodávek materiálu středisku hospodářské činnosti věznice Mírov nejbližší. Nejbližší zmiňuji proto, že se o klasickém just in time v našem případě mluvit nedá, jelikož divize elektromotory a kovovýroba fungují spíše jako vnitropodnikové články společnosti Siemens Mohelnice, než jako samostatné výrobní jednotky. Uplatňováním této nejznámější logistické technologie, jež vznikla počátkem 80. let v Japonsku a USA, je možno uspokojit poptávky po určitém materiálu ve výrobě nebo hotového výrobku v distribučním řetězci v přesně dohodnutých a dodržovaných termínech dodáváním „právě včas“ podle potřeb odebírajících článků. Jedná se o dodávky malého množství velmi často, co možná v nejpozdějším okamžiku a díky tomu mohou na sebe v logistickém řetězci navazovat jen s minimální pojistnou zásobou. Zásoby se udržují jen na dobu i několika hodin. Tuto technologii lze chápat spíše jako určitou filozofii řízení výroby než jako konkrétní techniku, jinými slovy lze říci, že je zde realizována filozofie řízení toku materiálu založená na principu „dostat správné materiály na správné místo ve správnou dobu“⁸

Neodmyslitelnou součástí logistické technologie just in time, ale nejen té je doprava. Tato může kromě přesunu výrobků v prostoru, z místa výroby do místa spotřeby, také zvyšovat hodnotu výrobků a nemalou měrou ovlivňovat rychlost a spolehlivost, s jakou se tento přesun uskuteční. Dopravou můžeme také chápat přemísťování materiálu nebo osob s využitím dopravních prostředků a to po stanovených dopravních cestách. Fungování dopravy je zaznamenáno ve třech sférách a to ve sféře výroby, kdy splňuje požadavky pro přesun výrobků v průběhu jednotlivých fází výroby, ve sféře oběhu při oběhu zboží a ve sféře spotřeby, kde

6 Sixta, J, Mačát, V. Logistika teorie a praxe. 1. vyd. Brno: Computer Press, a. s., 2005, str. ISBN 80-251-0573-3, str. 131.

7 Tamtéž, str. 132 - 135

8 Lambert, D. M., Stock, J. R. a Ellram, L. M. Logistika. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2000, ISBN 80-7226-221-1, s. 196.

zajišťuje dopravu výrobků až ke konečnému spotřebiteli. Při sledování logistických nákladů se odhaduje, že dopravní náklady z nich činí zhruba 29 %.⁹

Obecně je třeba charakterizovat dopravu jako činnost, která působí na rozlehlém území, je plně závislá na stabilitě a rozvoji výroby, probíhá nepřetržitě a je velmi úzce provázaná a z hlediska pořízení vyžaduje velmi vysoké investiční náklady s dlouhou dobou návratnosti.¹⁰ Rozlišujeme dopravu vnitřní a vnější. Vnitřní se uskutečňuje v rámci podniku většinou menšími dopravními prostředky a jejím úkolem je zabezpečit plynulou přepravu materiálů, polotovarů a hotové produkce postupně od skladu zásob až po sklad expediční.

Vnější dopravu může výrobce zajišťovat vlastními dopravními prostředky, což je způsob, který je operativnější a může zajistit bezproblémovou přepravu zboží, které vyžaduje zvláštní péči. Nevýhodou je značná investiční náročnost, čímž jsou umrtveny významné prostředky, jinak využitelné pro rozvoj podniku. Při použití dopravních prostředků specializovanými firmami jsou vykazovány nižší náklady na přepravu, personál se může soustředit na plnění hlavních cílů organizace a mohou být využívány i jiné druhy dopravy s přihlédnutím k požadavkům odběratelů např. z pohledu další distribuce.¹¹

Zajišťování přepravních úkolů je ve Věžnici Mírov a její provozovně řešeno kombinováním dopravy realizované vlastními dopravními prostředky s dopravou zadanou dopravcům mimo VS ČR. Jedná se o systém plně odpovídající požadavkům na zajištění plynulosti zásobování jak materiálem na vstupu, tak při zajištění přepravních úkolů směrem k odběratelům.

Při dopravě jsou využívány pro divize kovovýroba a elektromotory palety ohradové a dle množství a váhy materiálu celoplechové nebo s drátěnými postranicemi, které umožňují provádění bezpečnostních kontrol dopravovaného materiálu. Přeprava nábytku je prováděna na dřevěných paletách prostých a výrobky jsou chráněny papírovými proklady a baleny do smršťovací fólie. Systém, který je uplatňován naplňuje jak funkci manipulační, tak ochrannou a informační a navíc ještě v podmínkách realizace výroby ve věžnici funkci bezpečnostní.

V souhrnu výše zmíněného textu odstavce 1.4. a bodů v něm zmíněných je ale třeba tyto činnosti spojené s tokem materiálu na úrovni organizační jednotky řídit.

9 Sixta, J, Mačát, V. Logistika teorie a praxe. 1. vyd. Brno: Computer Press, a. s., 2005, ISBN 80-251-0573-3, str. 159 a 162

10 Sixta, J, Mačát, V. Logistika teorie a praxe. 1. vyd. Brno: Computer Press, a. s., 2005, ISBN 80-251-0573-3, str. 161

11 Sixta, J, Mačát, V. Logistika teorie a praxe. 1. vyd. Brno: Computer Press, a. s., 2005, ISBN 80-251-0573-3, str. 164 - 166

Tímto řízením můžeme „Proces plánování, realizace a řízení efektivního, výkonného toku a skladování zboží, služeb a souvisejících informací z místa vzniku do místa spotřeby, jehož cílem je uspokojit požadavky zákazníků, učinit plně funkčním“.

Tato definice se nevztahuje pouze na sektor výroby, ale patří sem dle ní také sektor služeb, kam je včleněna státní správa, zdravotnictví, peněžní služby, maloobchod a velkoobchod a v neposlední řadě také likvidace odpadů spojených s balením zboží resp. odvoz morálně a technicky nevyhovujících výrobků.¹²

Logistické řízení tedy sleduje hlavně efektivní tok surovin, zásob ve skladech a ve výrobě a hotových výrobků z místa jejich vzniku do místa spotřeby.

Z tohoto pohledu je nutno konstatovat, že pohyb materiálu pro výrobu a poskytování služeb není v rámci provozovny koordinován z jednoho místa. Každá ze tří vytvořených divizí si řídí tento proces samostatně a je otázkou, zda tento způsob je natolik efektivní, aby nedošlo k přerušení požadovaného toku zdrojů. Centrálně je zajišťován pouze nákup a to na základě požadavků odpovědných pracovníků divizí. Chybí zde však návaznost na skutečný stav zásob a plánované potřeby s ohledem na požadavky zákazníků.

Není tedy dodržena zásada důsledného oddělení úseku nákupu od úseku zásobování, jak je tomu při logistické činnosti věznice jako organizační jednotky VS ČR, kde je tento princip zachován již s ohledem stanovená pravidla, která zakazují spojení činnosti spočívající ve výběru dodavatele, realizace nákupu a evidence ve skladové evidenci a příjmu a výdeje ze skladu. V provozovně je třeba přijmout organizační změnu, kterou se oddělí nákup, jehož úkolem je zajištění výběrového řízení na dodavatele materiálu nebo služby, prověřit jeho předpoklady pro řádné plnění zakázky, zpracování podkladů pro uzavření smlouvy a typování nejvýhodnějších dodavatelů a sledování technického pokroku na trhu možných subdodávek, od zásobování, jehož úkolem je dodávka potřebných komponent pro výrobu a operativní řízení materiálového toku na vstupu do podniku.¹³

12 Sixta, J, Mačát, V. Logistika teorie a praxe. 1. vyd. Brno: Computer Press, a. s., 2005, ISBN 80-251-0573-3, str. 53

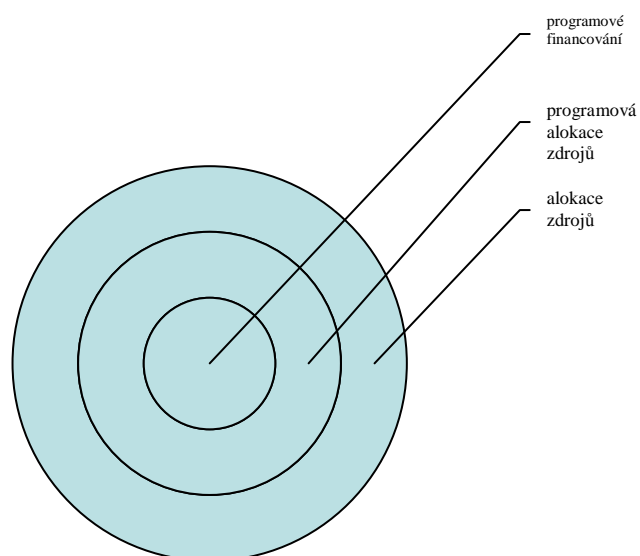
13 Sixta, J, Mačát, V. Logistika teorie a praxe. 1. vyd. Brno: Computer Press, a. s., 2005, ISBN 80-251-0573-3, str. 56

2. Logistický management na úseku zabezpečení investiční činnosti, běžné údržby a provozu

2.1 Programové financování jako součást logistického procesu

Logistika představuje ekonomický postoj, manažerskou a tvůrčí koncepci, která v podmínkách integrovaného řetězce vytváření přidané hodnoty, v kombinaci se slučitelnou organizační realizací, vede k přesné alokaci odpovědnosti za všechny pohyby a zásoby použitých materiálů.¹⁴

Reforma veřejných financí se potýká s problémem, jak alokovat dostupné zdroje s ohledem na skutečnost, že potřeby jsou vždy vyšší, než je možné jejich krytí omezenými zdroji. To vede k nutnosti poznat kroky, které je potřeba na jednotlivých úrovních veřejného sektoru provádět, aby zdroje, kterými je možno disponovat byly využívány hospodárně, efektivně a účelně. Systémovým nástrojem k takto prováděné alokaci neboli rozmisťování zdrojů je právě programové financování. Alokační může být prováděna různými způsoby, z nichž jedním je programová alokace zdrojů a na něm budované programové financování¹⁵ – viz. obr. 2.

Obrázek 2: Programová alokace zdrojů a programové financování
Zdroj: Ochрана, F., Programové financování a hodnocení veřejných výdajů,
Praha: 2006

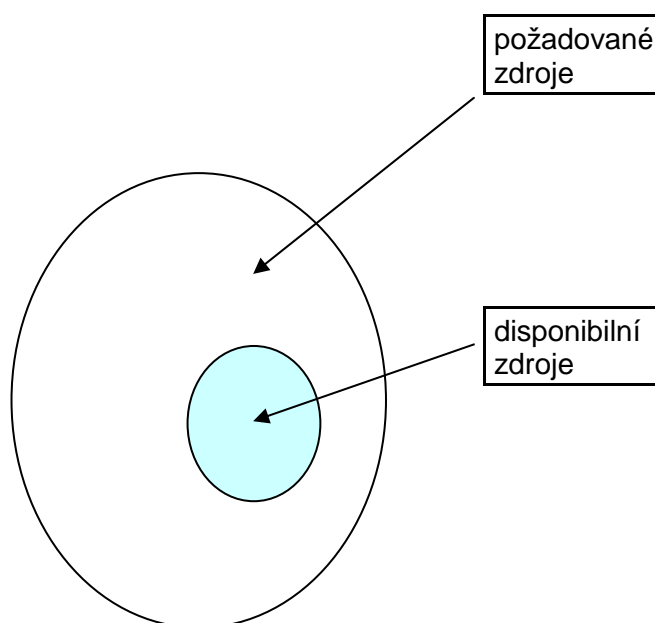
14 Sixta, J, Mačát, V. Logistika teorie a praxe. 1. vyd. Brno: Computer Press, a. s., 2005, ISBN 80-251-0573-3, str. 14

15 Ochрана, F., Programové financování a hodnocení veřejných výdajů, 1. vyd., Praha: Ekopress, 2006, ISBN 80-86929-13-2, str. 9-10.

Alokací zdrojů se rozumí postup rozdělování dostupných zdrojů ve veřejném sektoru. Toto rozdělování se může uskutečňovat různými způsoby jako např. cestou organizační struktury nebo do programové struktury.

Programová alokace je způsobem, který je založen na rozdělování omezených zdrojů podle priority cílů při zachování minimalizace nákladů s ohledem na předpokládaný výsledek. Sestává ze tří fází procesu a to plánovací (dlouhodobý časový horizont), programovací (střednědobý časový horizont) a rozpočtové (krátkodobý finanční plán).¹⁶

Při sestavování ať dlouhodobého, střednědobého nebo krátkodobého rozpočtu bude vždy stát správce kapitoly před problémem, který s sebou nesou rozdílné veličiny zdrojů disponibilních a zdrojů požadovaných. Praxe vždy dokládá, že výše požadovaných, tedy skutečně potřebných a disponibilních zdrojů je rozdílná.¹⁷ Tzn., že požadavky vždy překračují možnosti – viz. obr. 3

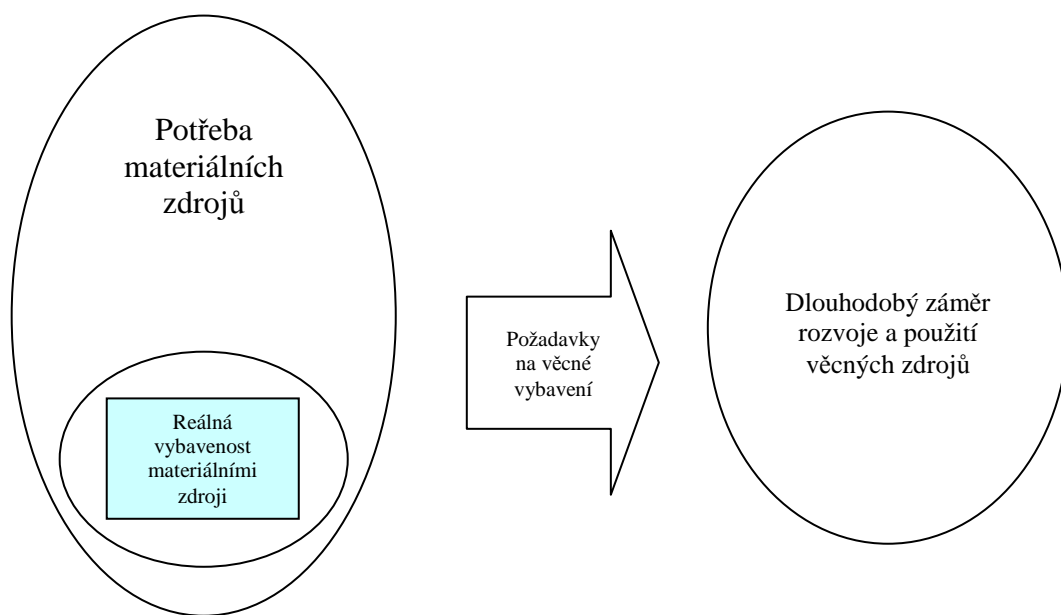
Obrázek 3: Vztah mezi požadovanými zdroji a zdroji disponibilními
Zdroj: Ochrana, F., Programové financování a hodnocení veřejných výdajů,
Praha: 2006

16 Ochrana, F., Programové financování a hodnocení veřejných výdajů, 1. vydání, Praha: Ekopress, 2006, ISBN 80-86929-13-2, str. 10.

17 Ochrana, F., Programové financování a hodnocení veřejných výdajů, 1. vydání, Praha: Ekopress, 2006, ISBN 80-86929-13-2, str. 13 - 14.

Dostupné zdroje rozpočtu jsou plánovány, programovány a následně rozdělovány dle zásad vyplývajících z potřeb správce kapitoly na krytí lidských, materiálních a finančních potřeb.

Velmi důležitou roli z hlediska plnění programových cílů sehrávají materiální zdroje. Aktuálně má každý rezort k zabezpečení svých úkolů materiálové prostředky, o kterých hovoříme jako o disponibilních materiálových zdrojích. Aby mohlo dojít ke splnění všech programových záměrů a cílů, jsou ze strany příslušné kapitoly rozpočtu uplatňovány nároky na financování tzv. požadovaných materiálních zdrojů. S ohledem na vysokou finanční náročnost těchto prostředků, je nutné ze strany správce kapitoly především určit nutné prostředky potřebné k dosažení stanovených úkolů a cílů, důsledně sledovat aktuální stav věcného vybavení s ohledem na řešení problémů, které mají být správcem řešeny a v neposlední řadě důsledně plánovat reprodukci věcných zdrojů rezortu z hlediska jejich kvality a kvantity a časové horizonty jejich začlenění do činnosti. Pokud jsou takto důsledně tyto charakteristiky zpracovány, pak jejich výstupem je dlouhodobý záměr použití materiálních zdrojů -viz. obr. 4.

Obrázek 4: Materiální zdroje

Zdroj: Ochrana, F., Programové financování a hodnocení veřejných výdajů, Praha: 2006

Použití disponibilních zdrojů se děje cestou programového financování, kterým rozumíme soubor věcných, časových a finančních podmínek konkrétních akcí na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Program se skládá z dokumentace, kterou tvoří jeho identifikace, bilance

potřeb a zdrojů a určení cílů včetně technicko-ekonomického zdůvodnění s vyhodnocením efektivnosti vynaložených finančních prostředků. Ukazatele programu jsou evidovány v Informačním systému programového financování spravovaném příslušným ministerstvem. Registraci akce v informačním systému lze provést pouze se souhlasem ministerstva, jako správce příslušné kapitoly rozpočtu. Z hlediska čerpání platí zásada účelovosti prostředků státního rozpočtu, která je dána závaznými ukazateli státního rozpočtu. V případech, kdy dojde k mimořádným situacím, které se vyžádají úhradu potřeb, které nejsou rozpočtem zajištěny, je úkolem organizační složky státu především vzniklou situaci řešit cestou hospodárnějšího provedení jiných úkolů, případně odložením nebo vypuštěním méně naléhavých cílů. Krytí uvedených potřeb může být však realizováno použitím vytvořených mimorozpočtových zdrojů, které má složka k dispozici.¹⁸ V případě Vězeňské služby by to mohly být prostředky získané provozování hospodářské činnosti v souvislosti se zaměstnáváním vězňů. Pokud se revizí dostupných zdrojů nepodaří financování neplánovaných úkolů zajistit, je možno úhradu řešit z vládní mimorozpočtové rezervy. Na základě rozhodnutí vlády může dojít k realizaci nezbytných výdajů nezabezpečených rozpočtem a to až do výše 5 % celkového schváleného objemu příslušné kapitoly. V případě jednotlivých závazných ukazatelů v rámci kapitoly je to pak až 10 %.

Organizační složky státu, mezi které patří i Vězeňská služba ČR, jsou oprávněny k přesunům prostředků v rámci jednotlivých závazných ukazatelů stanovených státním rozpočtem nebo správcem kapitoly. Pokud by mělo jít o překročení závazných ukazatelů, pak se to může stát za předpokladu, že budou použity mimorozpočtové zdroje, úspory z předešlých let nebo přijatá pojistná plnění. Takovéto rozpočtové opatření však podléhá přímému schválení správce příslušné kapitoly rozpočtu. Nakládání s rozpočtovými prostředky, které byly příslušnému správci kapitoly státním rozpočtem přiděleny může být omezeno za předpokladu, že jednak nejsou plněny rozpočtové příjmy s výjimkou příjmů daňových a na sociální zabezpečení a podporu státní politiky zaměstnanosti a dále za předpokladu, že tak rozhodne vláda.

Financování programů je organizační složkou státu zajišťováno v rámci závazných ukazatelů stanovených zákonem o státním rozpočtu. V souladu se zákonem může dojít k posílení těchto zdrojů a to např. z Fondu kulturních a sociálních potřeb nebo z prostředků, přidělených ministerstvům ze zrušeného Fondu národního majetku a případně ze zisků z provedené privatizace národního majetku.

18 Ochrana, F., Programové financování a hodnocení veřejných výdajů, 1. vydání, Praha: Ekopress, 2006, ISBN 80-86929-13-2, str. 19 - 20.

Pokud budeme vycházet ze základních definicí logistiky, pak se nevyhnutelně v případě organizačních složek státu dostaneme do problému, jak vlastně a jakými formami se při svém fungování tato činnost v oblasti organizací financovaných ze státního rozpočtu uplatňuje.

U klasické organizační složky, která nedisponuje hospodářskou činností budou logistické procesy uplatňovány vlastně pouze v oblasti nákupu zboží a služeb a využívání lidských zdrojů nutných pro její fungování.

Vězeňská služba se svým specifikem, kterým je zaměstnávání vězňených osob a tedy výrobou zboží se svým způsobem ztotožňuje s běžnými výrobci. Na druhé straně se však od nich odlišuje a to především omezeními danými hlavními cíly, kterými není nákup, výroba a realizace výrobků, ale fungování v rámci soustavy bezpečnostních složek státu.

Jestliže v rámci Vězeňské služby byl zřízen odbor logistiky a na organizačních jednotkách oddělení logistiky, pak úkoly těchto metodických, řídicích a výkonných útvarů nelze chápat ve smyslu jejich pojmenování a existujících teorií. Pod tímto pojmem jsou ve vězeňské službě chápány úkoly, které jsou spojeny se zajištěním běžného chodu věznice, tzn., zabezpečení především služeb na trhu s palivy, energiemi, vodou a potravinami a materiálem pro údržbu objektů. Patří sem také zabezpečení dodávek služeb spojených s rekonstrukcemi a opravami míst určených pro výkon trestu a vazby.

2.2 Běžná údržba a opravy nemovitého a movitého majetku

Obecně jsou v souladu s ustanovením § 119, odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb.,¹⁹ kterým se vydává občanský zákoník, pod pojmem nemovitosti chápány pozemky a stavby spojené se zemí pevným základem. Nemovitým majetkem, kterého se bude dotýkat údržba a opravy, se rozumí budovy, haly a stavby včetně inženýrských sítí a venkovních rozvodů elektroinstalací. V případě povozních souborů je pak rozhodující, zda jsou součástí budovy nebo zda jsou vedeny v evidenci majetku samostatně.

Opravou je třeba chápat nápravu nefunkčnosti, vady, škody apod. v zájmu udržení provozuschopnosti daného zařízení nebo majetku.

Údržbou se rozumí činnost, kterou je systematicky předcházeno fyzickému či morálnímu stárnutí a opotřebení daného zařízení.

Náklady spojené s financováním oprav a údržby obsahují také úhrady za vypracování projektové dokumentace, pokud musí být pro tyto účely vypracována.

¹⁹ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

K odstranění vzniklých závad na nemovitém majetku v zájmu zabezpečení jeho běžného užívání jsou realizovány operativní opravy a údržba. V daném případě se jedná o dodavatelsky prováděné práce až do částky 40.000,-- Kč.

Tento limit neplatí v případech, kdy se jedná o odstranění havarijních stavů, případně se odstraňuje stav, kdy by mohlo dojít k další škodě na majetku resp. k ohrožení života a zdraví osob. Dále zde platí zvláštní ustanovení, které ukládá organizační jednotce, v níž k havárii došlo, podat v souladu se zvláštním předpisem hláskou službou informaci generálnímu ředitelství. Obsahem této zprávy musí být popis vzniklé situace, soupis přijatých opatření a odhad předpokládaných nákladů k dosažení původního stavu.

V případech, kdy stav majetku nevyžaduje okamžité řešení, ale s ohledem na stav je třeba připravit nápravná opatření, jsou dodavatelskou cestou realizovány tzv. plánované opravy a údržba. S ohledem na časovou náročnost přípravy těchto akcí, jsou požadavky věznic na přidělení finančních prostředků zasílány nadřízenému orgánu vždy do 31. 5. roku předcházejícího termínu, kdy by se příslušná akce měla realizovat. Generální ředitelství pak dále nárokuje v rámci rozpočtové kapitoly Ministerstva spravedlnosti přidělení finančních prostředků při sestavování návrhu rozpočtu a dle jejich výše je pak rozhodnuto, které akce budou realizovány a které odloženy na pozdější termín.

Nutno konstatovat, že většina objektů, které Vězeňská služba spravuje, jsou ve špatném stavu a týká se to především inženýrských sítí a zabezpečovacích technologií. Proto některé organizační články vyvíjejí snahu v tom směru, aby bylo rozhodnuto o tom, že se v daném případě jedná o havarijní stav a takto je možno získat finanční prostředky na krytí jejich potřeb.

2.3 Organizace a financování běžných výdajů věznic

Financování běžných výdajů věznic vychází vždy ze schváleného zákona o státním rozpočtu ČR. Pro rok 2009 to byl Zákon č. 475/2008 Sb.,²⁰ o státním rozpočtu České republiky na rok 2009. V rámci kapitoly Ministerstva spravedlnosti ČR byly Vězeňské službě jejím správcem stanoveny příjmy v částce 1.295.449.000,-- Kč a celkové výdaje ve výši 8.087.844.000,--. V průběhu roku 2009 provedl správce kapitoly rozpočtová opatření na jejichž základě došlo ke snížení příjmů o 243.450.000,-- Kč a naopak navýšení výdajů o částku 71.662.000,-- Kč. K nárůstu výdajů došlo pak zejména na financování nezbytných provozních výdajů souvisejících s enormním

20 Zákon č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu

nárůstem počtů vězněných osob, kdy v roce 2009 činil denní průměr vězněných celkem 21.717 osob. V porovnání s rokem 2008 došlo k nárůstu o 1634 odsouzených a obviněných, což je více jak 8%.

Výdaje určené ve schváleném rozpočtu na financování běžného provozu (materiál a služby, energie, voda, paliva) byly v souvislosti se shora uvedený údajem zcela nedostatečné. Bylo proto rozhodnuto o použití mimorozpočtových zdrojů pocházejících z rezervního fondu, z fondu hospodářské činnosti a z Fondu kulturních a sociálních potřeb. Na základě rozhodnutí předsedy vlády bylo povoleno čerpání 153.011.000,-- Kč nespotřebovaných výdajů z roku 2008 a z této částky pak připadlo na financování běžného provozu 19.924.000,--. Tak se podařilo pokrýt zvýšené náklady vyvolané cenovými skoky v oblasti dodávek materiálů, léků, dodavatelských služeb, ale především vody, elektřiny a tepla.

Financování provozních výdajů organizačních jednotek Vězeňské služby ČR tedy věznic ve své podstatě kopíruje a navazuje na postupy nadřízeného orgánu tedy Generálního ředitelství VS ČR. Prostředky přidělené do rozpočtu věznic jsou důsledně sledovány jak z hlediska výše čerpání, tak i z hlediska účelu jejich použití.

Výdaje organizační jednotky jsou členěny na běžné výdaje a kapitálové výdaje. Z hlediska běžných výdajů tvoří rozhodující částky čerpání náklady na úhrady za potraviny pro vězně, vodu, teplo, elektrickou energii, mzdy, platy, sociální dávky a opravy a údržba. U těchto výdajů je jejich přidělování organizačním jednotkám organizováno formou vydaných závazných limitů, které mohou být měněny pouze se souhlasem nadřízeného orgánu a na základě předem zpracovaného rozpočtového opatření.

Pro čerpání rozpočtových prostředků je nutno zmínit způsoby schvalování výdajů. Základním dokumentem, kterým jsou postupy a oprávnění jednotlivých článků a funkcionářů upraveny je zákon č. 320/2000 Sb.,²¹ o finanční kontrole. Tímto zákonem jsou upraveny kontrolní funkce jak vertikálně tak také horizontálně. Zákon stanoví především hlavní cíle, předmět a zásady prováděné finanční kontroly. Systém je nastaven, jako souhrn kontrolních akcí zahrnujících sledování hospodaření s veřejnými prostředky před jejich poskytnutím, v průběhu jejich použití a následně po jejich použití. Hovoří se o veřejnoprávní kontrole. Hlavním cílem tohoto druhu kontrolní činnosti je průběžné prověřování dodržování právních předpisů a zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, včasná informovanost příslušných orgánů o prováděných operacích, dohled nad účetním zpracováním a to vše s cílem dosažení maximální hospodárnosti efektivitu a účelnosti při výkonu státní správy.

21 Zákon č. 320/2000 Sb., o finanční kontrole

Zásady pro schvalování výdajů a příjmů ve Věznici Mírov jsou stanoveny nařízením ředitele věznice č. 53/2001. Toto nařízení stanoví oprávnění příkazců a správce rozpočtu k nařizování a schvalování účetních operací. Tito disponenti odpovídají za formální, věcnou správnost a hospodárnost operace realizované příslušnými materiálovými kompetenty.

Některé prvky klasické logistiky jsou uplatněny právě v této oblasti výdajů a to při zajišťování skladování materiálů pro údržbu a zabezpečení základních potřeb vězněných osob. Zvláštní pozornost pak vyžaduje stravování a zdravotní péče, které jsou zajišťovány z vlastními prostředků a lidských zdrojů.

Skladování materiálů stavebně ubytovacího materiálu je realizováno v nově vybudovaných skladech, kde sice není využito žádných prostředků, které by tuto činnost automatizovaly, ale ve stávajících podmínkách a s ohledem na pohyb materiálu, by investování do této oblasti bylo neekonomické. Na druhé straně však je třeba uvést, že pro skladové hospodářství byl vyvinut tzv. softwarový program „SKH“, kterým je veškerý pohyb majetku sledován od jeho pořízení až po spotřebu nebo případnou likvidaci. Pokud tedy budeme vycházet ze zásady, že sklad má mít funkci vyrovnávací, zabezpečovací, kompletační, spekuláční a zušlechťovací, pak tento sklad stavebně udržovacího materiálu plní pouze funkci zabezpečovací. Obdobným způsobem funguje sklad intendantního materiálu, kde jsou uloženy lůžkoviny a oblečení a obuv pro vězně. Zde však již je funkce skladu širší, neboť zde dochází v rámci přidružené dílny k nutným opravám a lze tedy u tohoto skladu hovořit o jisté formě funkce zušlechťovací.

Zvláštní postavení zaujímá oblast stravování, kam patří skladování potravin, příprava hotové stravy a její distribuce v rámci věznice. Otázkou zabezpečení stravy a jejího konečného řešení se vedení složky zabývá řadu let a doposud nebylo prosazeno žádné z navrhovaných řešení, kterými je buď obnova a modernizace stávajících stravovacích zařízení tak, aby to odpovídalo moderním provozním a hygienickým postupům nebo výstavba oblastních stravovacích center a rozvoz chlazených jídel pro určitý počet věznice, dle kapacity centra a dopravní dostupnosti. Nedostatek investičních prostředků vyvolává potřebu zatímního udržování stávajících kuchyní ve stavu, který odpovídá základním hygienickým požadavkům pro hromadné stravování.

Funkce skladu potravin, který taktéž není vybaven moderními manipulačními technologiemi, je zabezpečovací. Sklad musí být vybaven dostatečnou zásobou potravin z hlediska množství a sortimentu tak, aby bylo možno zajistit stravování i v případě vzniku mimořádných situací jak ve věznici tak mimo ni. Pohyb materiálu je sledován a evidován v softwarovém programu Sklad – 3, který jednak dokládá údaje

o evidovaných materiálech ve skladě, ale také stanoví přesná množství odběru potravin ze skladu pro přípravu určitých jídel na daný počet stravovaných osob.

Rozvoz připravených potravin je uskutečňován schválenými dopravními prostředky (přepravní boxy zabezpečující stanovenou teplotu po celou dobu výdeje) po přesně stanovených trasách na ubytovny, jídelny a případně na pracoviště.

V závěru této stati nutno zmínit problematiku zajišťování dopravních úkolů ve věznici. Dopravní prostředky jsou zabezpečovány v rámci investičních prostředků kapitoly ministerstva spravedlnosti a jsou rozděleny na prostředky osobní, nákladní a speciální. Dopravní prostředky zajišťují přepravu osob a nákladů, ale hlavně přepravu vězňů. Za tímto účelem Vězeňská služba disponuje speciálně upravenými autobusy, mikrobusey a pancéřovanými vozidly pro převoz zvláště nebezpečných osob. V rámci dopravní služby je veden sklad nezbytných pohotovostních materiálů pro údržbu se zabezpečovací funkcí, který je z hlediska evidence obstaráván pracovníky oddělení logistiky.

3. Management na úseku zaměstnávání vězňů

3.1 Formy zaměstnávání odsouzených

V současné době je zaměstnávání odsouzených organizováno v souladu s ustanovením Zákona č. 169/1999 Sb.,²² o výkonu trestu odnětí svobody, kde se v § 29, odst. 1 stanoví odsouzenému, který byl zařazen do práce povinnost pracovat. Věznice je pak povinna zajistit, aby byl vězeň přidělen na pracovní místo odpovídající jeho zdravotní způsobilosti a odborným znalostem a dovednostem. Musí také dbát, aby byla za práci poskytnuta přiměřená odměna odpovídající odvedenému množství a kvalitě výkonu a v rámci možností má být dbáno také na další rozvoj pracovní kvalifikace a všeobecné informovanosti zaměstnaných vězňů.

Z všeobecné povinnosti pracovat, pokud je odsouzený zařazen do práce, jsou vyňati odsouzení: starší 65 let, plně invalidní, jejichž zdravotní stav neumožňuje trvalé pracovní zařazení, dočasně práce neschopní, pokud z překážky vyplývá, že je jeho pracovní povinnost vyloučena.

²² Zákon č. 169/1999 Sb. , o výkonu trestu odnětí svobody

Zaměstnávání ve věznicích je dáno jednak dislokací věznice, druhem odsouzených v ní umístěných z hlediska zařazení typu věznice a v neposlední řadě je třeba vycházet také ze způsobu zaměstnávání, který se vyvíjel v období posledních přibližně dvaceti let. Z tohoto pohledu jsou vězni zaměstnáni ve vnitřní režii, výrobní činnosti, podnikatelské činnosti, smluvně u jiných subjektů.

Ve vnitřní režii jsou zaměstnávání odsouzení, kteří plní pracovní úkoly spojené s provozem věznice. Jedná se zpravidla o osoby, které mají z civilního života zachovanou kvalifikaci a jsou zárukou, že bez méně důsledného dohledu budou plnit včas a kvalitně úkoly, kterými jsou pověřováni. Velmi významným hlediskem pro zařazení do této skupiny je stupeň jejich nebezpečnosti z hlediska ohrožení vnitřní resp. vnější bezpečnosti věznice. Jde především o vězně pracující ve stravovacích provozech ve funkci kuchařů nebo pomocných kuchařů, v údržbě a to jak stavební, tak strojní a do této skupiny patří i pracovníci podílející se na chodu např. knihovny, ale také pořádku na ošetřovných a lůžkových částech ošetřoven, pokud jsou ve věznicích zřízeny. Počet zařazených na těchto pracovištích je stanoven schválenou systemizací a odpovídá potřebám věznice, které vyplývají z rozlohy prostor, stavebně technickému stavu objektů, počtům odsouzených umístěných k výkonu trestu a tomu, zda jsou ve věznici zřízeny např. lůžková část pro nemocné, prádelna, knihovna atd. Pracovní odměny těchto vězňů jsou stanoveny jednak Nařízením vlády č. 365/1999 Sb.,²³ o výši a podmínkách odměňování odsouzených osob. Základní složka odměny přísluší dle druhu vykonávané práce a dle dosažené kvalifikace:

- v I. skupině se jedná o práci, která nevyžaduje žádnou kvalifikaci a jedná se o velmi jednoduchou a zpravidla lehčí práci. Výše odměny je zde stanovena na částku 4.500,-- Kč měsíčně,
- ve II. skupině se již jedná o činnost, která vyžaduje minimálně potřebné vyučení v oboru nebo jinou odbornou kvalifikaci a výše odměny je zde stanovena na částku 6.750,-- Kč,
- ve III. skupině se jedná o výkon zvláště specializovaných nebo fyzicky velmi náročných prací vyžadujících zpravidla úplné střední vzdělání nebo vyšší než střední odborné vzdělání. Výše odměny zde činí 9.000,-- Kč,
- zásady stanovené shora se však nevztahují na práce, kde jsou stanoveny normy spotřeby práce. Zde může být odměna stanovena přímo v závislosti

23 Nařízení vlády č. 365/1999 Sb., o výši a podmínkách odměňování odsouzených osob

na množství a kvalitě odvedené práce a může dosáhnout pracovní odměny významně převyšující limit stanovený ve III. skupině. Zpravidla se zde vychází z norem, které dodává subjekt, pro který je produkce realizována a možnostmi výše pracovní odměny násobně převyšují základní složky odměny tak, jak je uvedeno shora.

Tak jak je možno navýšit odměnu stanovenou ve skupinách I. – III., lze ji stejně tak snížit v případech, kdy ze strany zařazeného odsouzeného není vyvíjena dostatečná aktivita k plnění pracovních úkolů nebo nebyl z jeho strany z jakýchkoliv důvodů naplněn fond pracovní doby.

Pokud jde o práci přesčas, za práci ve svátek, práci v noci a o práci ve ztíženém pracovním prostředí jsou výše příplatku postaveny na úroveň pracovníků v civilním sektoru.

Výrobní činnost je zvláštním druhem provozování výroby, která je navázána na rozpočtové hospodaření příslušné organizační jednotky Vězeňské služby. V této oblasti jsou odsouzení zařazováni za účelem zpravidla plnění pracovních úkolů pro Vězeňskou službu. Od vnitřní režie se tento způsob liší tím, že výsledkem jsou zde produkty, které slouží zpravidla v ubytovacích částech objektů nebo v administrativních budovách věznic, ale může jít i o zhotovování tiskopisů potřebných pro fungování administrativy ve vězeňství. Ekonomicky funguje tento způsob tak, že jsou organizační jednotky v rámci stanovených rozpočtových limitů přidělovány finanční prostředky na materiál, energie, ostatní režijní náklady a na mzdy odsouzených a výsledkem je zde výrobek, který je pak bezúplatným převodem přeúčtováván věznicím, které si výrobu zadaly. Výrobky jsou pak zaevidovány v systému evidence drobného dlouhodobého hmotného majetku, pokud do této kategorie patří. Jde z tohoto pohledu především o vězeňský nábytek a zabezpečovací technické předměty, které jsou vyráběny ve Věznici Heřmanice, kancelářský nábytek je vyráběn ve Věznicích Jiřice a Mírov, tiskařské práce pak realizuje Věznice Praha-Pankrác.

Podnikatelská činnost je druhem zaměstnávání odsouzených, který se začal rozvíjet ve věznicích po roce 1989. Z tohoto pohledu se tento způsob podařilo nejrychleji úspěšně zavést ve Věznici Mírov. V rámci Vězeňské služby bylo zřízeno Středisko hospodářské činnosti, které je ekonomicky zcela odděleno od hospodaření Vězeňské služby ČR jako organizační složky státu. Hospodaří svým jménem a na svůj účet. Dosažené zisky jsou využívány především na rozšiřování výrobních prostor, zajišťování nových výrobních prostředků a také zajištění výrobních prostředků. Vězeňská služba pak může tyto prostředky dále použít na krytí mimořádných výdajů spojených s výkonem vězeňství a to jako mimorozpočtové zdroje. V podstatě je možno

tento způsob hospodářské aktivity přirovnat ke státnímu podniku. Postavení a organizace činnosti střediska stanoví Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 93/2001,²⁴ o hospodářské činnosti Vězeňské služby ČR a Nařízení generálního ředitele VS ČR č. 25/2002 o podmínkách provozování hospodářské činnosti a zřizování provozoven hospodářského střediska VS ČR.²⁵ Provozování této činnosti se zaměřuje především na výrobu a prodej výrobků a výpěstků a poskytování prací a služeb.

V závěru této stati je třeba se zamyslet nad tím, který ze způsobů zaměstnávání odsouzených a obviněných je z hlediska úspěšné realizace programů zacházení (programy individuálního působení na odsouzené jedince) a z pohledu dosažených ekonomických výsledků nejvhodnějším. Není třeba se zmiňovat o vnitřní režii, neboť tento způsob zařazování do zaměstnání není předmětem této práce.

Výrobní činnost je realizována ve velmi omezeném rozsahu a její produkce může uspokojovat v podstatě pouze potřeby Vězeňské služby. Z toho pak vyplývá, že je zde zaměstnáno pouze velmi malé procento vězňů. V přepočtu na roční průměr jsou to ve Věznici Mírov pouze 3,2 odsouzeného. Tento způsob také není pro zaměstnané příliš motivujícím, neboť jejich pracovní odměny se pohybují zpravidla v první skupině a jen zřídka ve skupině s odměnou 6.750,- Kč. Vzhledem k nedostatku zdrojů na pořízení výrobních prostředků a nakonec i zakázkové náplně se jedná pouze o doplňkový způsob, kterým si Vězeňská služba pokrývá potřebu některých druhů výrobků s poměrně nízkou výrobní náročností a požadavky na kvalitu provedení. Jednoznačně nelze očekávat další rozvoj, ale spíše stagnaci a postupný zánik.

Smluvní zaměstnávání u jiných subjektů je pro Vězeňskou službu výhodným způsobem vzhledem k tomu, že jde o ekonomicky nenáročnou cestu, když věznice pronajímá za velmi výhodných podmínek výrobní prostory, strojní vybavení a řídicí personál je v gesci smluvního partnera, který nese odpovědnost za organizaci a řízení výroby, dodržování předpisů k zajištění bezpečné práce. V podstatě jsou odsouzení z hlediska pracovně právních předpisů postaveni zcela na úroveň ostatních zaměstnanců tohoto smluvního partnera. Vězeňská služba zde zajišťuje pouze otázky spojené s bezpečností a následně pak po obdržení fakturovaných částek za provedené práce realizuje rozúčtování odměn. Jedná se tedy o organizačně velmi vhodný systém, který má perspektivu, ale je třeba, aby bylo dosaženo zvýhodnění těchto subjektů např.

24 Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 93/2001 Sb., o hospodářské činnosti Vězeňské služby České republiky

25 Nařízení generálního ředitele č. 25/2002 Sb., o podmínkách provozování hospodářské činnosti a zřizování provozoven hospodářského střediska ve Vězeňské službě České republiky

daňovými úlevami, tak jak je tomu u zaměstnavatelů osob se sníženou pracovní schopností, aby byla zvýšena atraktivita pro zájemce z řad podnikatelských subjektů.

Hospodářská činnost je provozována v současné době pouze v 11 věznicích. Opravdu na profesionální úrovni je tomu však pouze ve Věznici Mírov, čemuž odpovídají také hospodářské výsledky této provozovny, když je zpravidla polovina dosaženého zisku po zdanění vykazována právě zde. Dle mého názoru se jedná o velmi perspektivní cestu, která však vyžaduje vysoké organizační požadavky a náročnost z hlediska vstupů při zřízení nové provozovny a většina řídicích funkcionářů ostatních věznic se tomu vyhýbá a hledá snadnější způsoby zaměstnávání. Při důsledném oddělení hospodaření provozovny od hospodaření mateřské organizační jednotky, je třeba disponovat promyšleně složeným týmem pracovníků, případně mít nasmlouvané provedení některých odborných prací, tak jak to funguje v provozovně na Mírově. Smyslem této formy je určitě nejen zaměstnávání vězňů, ale také dosažení zisků, které mohou posloužit jako mimorozpočtové zdroje pro další rozvoj věznice a především jako prostředky pro další rozvoj a zkvalitnění produkce. Dalšímu rozvoji tohoto způsobu podnikatelské činnosti určitě brání malá vstřícnost ze strany nadřízeného orgánu, která je pravděpodobně dána tím, že na Generálním ředitelství VS ČR a jeho ekonomickém odboru nejsou zaměstnáni a trvá to dlouhá léta, pracovníci, kteří by se pohybovali po dobu aktivního zaměstnání v podnikatelském prostředí, naopak pracovali vždy pouze ve státní správě a z toho pak vyplývá jejich neochota a mnohdy kladené překážky, které provozovněm způsobují značné komplikace při realizaci závazků vyplývajících z uzavíraných obchodních kontraktů. Výzvy k vyvolání legislativních změn v postavení provozoven např. z hlediska výše odváděných daní nebo komplikací spojených s realizací soutěží dle zákona o veřejných zakázkách nebyly akceptovány.

Často se ve sdělovacích prostředcích mluví o tom, že zaměstnanost odsouzených a obviněných se pohybuje trvale přes 60 % stavů vězněných. Nikde se však neuvádí údaje o tom, kolik vězňů skutečně pracuje a jak vysoké jsou jejich pracovní odměny. Tlak na ředitele věznice vedl k různým způsobům tzv. zaměstnávání, kdy o zaměstnaných se mluví o všech těch, kteří si ve výkonu trestu zvyšují kvalifikaci, jsou účastni programů zacházení s délkou dosahující alespoň 21 hodin týdně a velmi často je využíváno také zkracování pracovních úvazků a to i na dvě hodiny denně. Když se pak tato čísla vyhodnotí a dojde k přepočtům na plné pracovní úvazky, dojde se maximálně ke 40 % zaměstnanosti, pokud tím budeme chápat skutečný výkon práce.

Je nezbytné, aby shora uvedené skutečnosti byly veřejnosti sděleny a aby došlo ke skutečně programovému řešení situace, která se ještě zhoršila v průběhu probíhající hospodářské krize.

3.2 Způsoby zajišťování a využívání výrobních prostředků

Výrobní prostředky jsou v rámci Věžeňské služby ČR zajišťovány ze dvou zdrojů. Jednak se to děje prostřednictvím přidělených finančních prostředků z rozpočtové kapitoly Ministerstva spravedlnosti ČR a dále může být toto pořízení financováno ze zisku Střediska hospodářské činnosti VS ČR. Za předpokladu, že se jedná o kategorii dlouhodobého hmotného majetku a nakupovaný majetek má být využíván v rámci vnitřní režie nebo výrobní činnosti, je postupováno důsledně dle zásad stanovených zákonem č. 218/2000 sb., o rozpočtových pravidlech a vyhláškou 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování reprodukce majetku. Účel a výši použití finančních prostředků při programovém financování ve Věžeňské službě určuje technický a ekonomický náměstek generálního ředitele. Při pořizování majetku pro provozovny Střediska hospodářské činnosti za prostředky těchto provozoven, které jsou mimorozpočtovými zdroji, se z hlediska nařízené dokumentace s nákupem spojené obdobně nepostupuje, ale musí být i zde dodržena pravidla stanovená zákonem o zadávání veřejných zakázek.

Dokumentace programů a podprogramů reprodukce majetku je z hlediska jejich zpracování a aktualizace připravována jednotlivými odbory. Věcná správnost a úplnost dokumentace programového financování je zajišťována a odpovídají za ni ředitelé organizačních jednotek.

Investiční akcí se rozumí nejen provedení stavebních prací, ale také dodávka věcí, které jsou vzhledem ke své účetní hodnotě dlouhodobým hmotným a nehmotným majetkem. Každá investiční akce předpokládá určité kroky a předložení stanovených podkladů, které její oprávněnost zdůvodňují.

Především musí být odpovědným subjektem zpracován předběžný investiční záměr, který je schvalován náměstkem GŘ. Obsahuje název akce, stručné zdůvodnění její nezbytnosti, popis provedení a odhad nákladů na její uskutečnění. Za předpokladu, že byl záměr v první fázi schválen je investorem zpracován investiční záměr, který již musí obsahovat všechny zákonem stanovené požadavky včetně druhu zadávacího řízení a zdroje financování za předpokladu, že se nemá jednat o prostředky státního rozpočtu. Následuje schvalovací proces dokumentace věcně příslušným odborem generálního ředitelství a ekonomickým odborem, který v případě úplnosti podkladů

postupuje dokumentaci akce ministerstvu spravedlnosti. Pokud je dokumentace bez nedostatků, pak je vyhotoven registrační list akce, který je bezprostředně předáván investorovi, kterým je zpravidla organizační jednotka Vězeňské služby. Dalším krokem je výběr dodavatele postupem stanoveným zákonem č. 137/2006 Sb.,²⁶ o veřejných zakázkách. Teprve pokud je vybrán nejvhodnější uchazeč a podepsána s ním smlouva, může investor požádat o otevření limitu výdajů v souladu s platebními podmínkami sjednanými ve smlouvě. V průběhu plnění smlouvy musí být vždy neprodleně ze strany investora jednáno v případě, že je zřejmé, že dojde ke změně závazných ukazatelů. Tato změna musí být podchycena především změnou smlouvy a následně žádostí podanou ekonomickému odboru na změnu stanovení výdajů včetně zdůvodnění. Tyto kroky nesmí být učiněny po termínech, které stanoví závazné ukazatele konkrétní investiční akce. Dokumentace akce je ukončena zpracováním závěrečného vyhodnocení, které musí být vypracováno bezprostředně po splnění podmínek pro její realizaci, které byly schváleny ministerstvem. Nesplnění této povinnosti podléhá sankcím a je stanoven postup obdobně jako v případech neoprávněného použití rozpočtových prostředků státu.

4. Postavení a organizační struktura provozovny Střediska hospodářské činnosti VS ČR

4.1 Právní úprava podnikatelské činnosti v rámci zaměstnávání odsouzených

Na základě zákonného zmocnění byla ministerstvem spravedlnosti vydána Vyhláška č. 93/2001 Sb.,²⁷ o hospodářské činnosti Vězeňské služby České republiky. Touto normou došlo ke změně pojetí hospodářské činnosti tak, jak byla z hlediska organizace provozována do nabytí účinnosti předpisu. Bylo zřízeno středisko hospodářské činnosti jako součást Generálního ředitelství Vězeňské služby a zřizovatelem byl ustanoven generální ředitel VS ČR. Nižším organizačním článkem se staly provozovny, v nichž je hospodářská činnost vykonávána a jejichž sídlem se staly věznice a vazební věznice. Provozovny jsou na návrh ředitele věznice zřizovány

26 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

27 Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 93/2001 Sb., o hospodářské činnosti Vězeňské služby České republiky

generálním ředitelem. Metodická a koordinační činnost je zabezpečována pracovníky střediska hospodářské činnosti, které je součástí ekonomického odboru Generálního ředitelství VS ČR. Příkladem jsou vyjmenovány činnosti, které mohou být provozovny vykonávány. Tím je dána širší možnost využití pracovní síly odsouzených. Na každou činnost je provozovně vydáváno živnostenské oprávnění a to pouze při splnění všech požadavků stanovených zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ve znění později vydaných předpisů. Zisk vytvořený činností provozovny je mimorozpočtovým zdroje a může být použit na:

- a. na úhradu splátky poskytnuté návratné finanční výpomoci,
- b. na další rozvoj provozovny,
- c. na krytí potřeb věznice, ve které je provozovna umístěna, souvisejících se zabezpečením hlavní činnosti Vězeňské služby,
- d. na mimořádné odměny pracovníků zainteresovaných na činnosti provozovny.

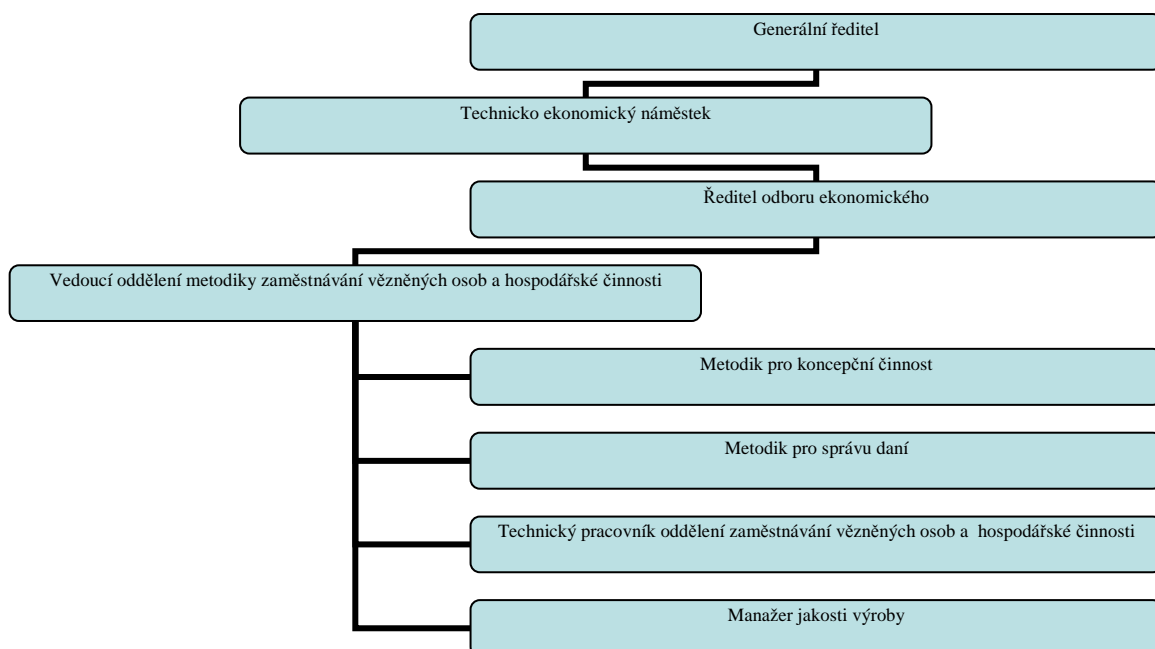
Právní normou nejnižší právní síly je nařízení generálního ředitele č. 25/2002 o provozování hospodářské činnosti a zřizování provozoven hospodářského střediska ve Vězeňské službě ČR. Tato norma blíže specifikuje postavení provozoven, řídicích funkcionářů, podmínky zřizování, provozní náklady, mzdové a osobní náklady, plánování, tvorbu cen, vedení účetnictví, způsob plnění daňových povinností, nakládání s hospodářským výsledkem, tvorbu provozního fondu a způsob rušení provozoven a střediska hospodářské činnosti.

Blíže je zde třeba poukázat na povinnost důsledného oddělení hospodaření provozovny od nakládání s finančními a věcnými prostředky ve správě věznice, což se projevuje vzájemnou přefakturací nákladů za provedené práce a převody majetku. Tato zásada neplatí pouze v případě, že věznice může bezplatně zapůjčit provozovně potřebné výrobní prostředky, což se může uskutečnit pouze za předpokladu, že je nepotřebuje k plnění svých hlavních úkolů. Dále je třeba uvést, že prostory, ve kterých provozovna působí, jsou přesně vymezeny nařízením ředitele věznice a platí, že toto nařízení musí být trvale aktuální.

4.2 Organizační struktura Střediska

V rámci organizace Vězeňské služby je v oblasti hospodářské činnosti uplatňována řídicí struktura pružného typu a procesně orientované řízení podporující rychlou reakci na změny a požadavky podnikatelského prostředí. Systém řízení vychází z organizační struktury této organizační složky státu, která určuje postavení

každého útvaru a zaměstnance. Platí zásada přímého řízení jediným odpovědným vedoucím a každý zaměstnanec je liniově přímo podřízen jedinému vedoucímu – viz. obr. 5.

Obrázek 5: Organizační struktura střediska hosp. činnosti GŘ VS ČR

Zdroj: autor bakalářské práce

Obecné povinnosti zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců jsou uvedeny v Pracovním řádu, specifické pak v popisech pracovních pozic v rámci personální dokumentace každého pracovníka v oblasti hospodářské činnosti.

Metodické řízení z řídicího článku sleduje profesní struktury a uplatňuje se při řízení výkonu specifických odborností. Prolíná se tak napříč celou organizační a řídicí strukturou. Odpovědný metodik má odborné kompetence jak vůči pracovníkům jiných provozoven, tak i vůči liniově nadřízeným vedoucím. (Např. manažer jakosti sleduje systém řízení jakosti ve všech oblastech hospodářské činnosti, vedoucí ekonomického odboru Generálního ředitelství sleduje plánovací a finanční kázeň v rámci všech organizačních jednotek se zřízenými provozovnami, vedoucí oddělení metodiky zaměstnávání odpovídá za metodické řízení hospodářské činnosti a využívání lidských zdrojů a technologií.)

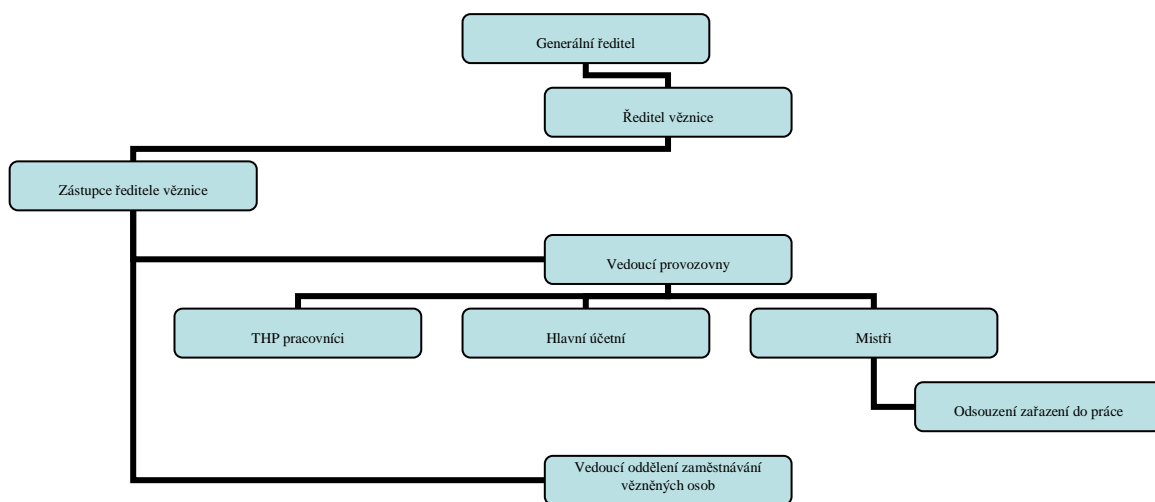
Vrcholným řídicím a rozhodovacím orgánem v rámci provozování hospodářské činnosti je Generální ředitel VS ČR. Celá oblast zaměstnávání a hospodářské činnosti

pak spadá do pravomoci technickoekonomického náměstka generálního ředitele, který má ve své gesci řízení ekonomického odboru, v jehož rámci středisko působí.

Další řídicí oblastí je ředitel ekonomického odboru, v jehož řídicí působnosti je mimo jiné také oddělení metodiky zaměstnávání vězňených osob a hospodářské činnosti, které je vrcholovým metodickým útvarem pro hospodářskou činnost v jednotlivých věznicích.

4.3 Organizační struktura provozoven Střediska

Ředitel věznice je liniovým řídicím orgánem hospodářské činnosti ve věznici. Významné postavení zaujímá jeho zástupce, který bezprostředně řídí činnost vedoucího oddělení zaměstnávání a potažmo vedoucího provozovny, který je jmenován do této funkce rozhodnutím ředitele věznice. Vedoucí provozovny řídí veškeré pracovníky provozovny a navrhuje personální a mzdové kroky vůči nim – viz. obr. 6, str. 38.

Obrázek 6: Organizační struktura střediska hosp. činnosti věznice Mírov

Zdroj: autor bakalářské práce

V rámci mimořádných úkolů může dojít k organizování činností přechodným seskupováním zaměstnanců do dalších skupin. Zde se nejedná o oficiální organizační útvar a v čele takové neformální skupiny nestojí vedoucí pracovník. V této souvislosti může být vytvořen také pracovní tým, kde však již je určen vedoucí a jeho zástupce. Úkolem je zde vyřešení jasně popsaného problému nebo splnění konkrétního úkolu

nebo realizace projektu. Kromě toho mohou být sestavovány komise jako poradní orgány, které mohou mít trvalou působnost nebo pracovat pouze jednorázově.

4.4 Provozovna Střediska hospodářské činnosti Věznice Mírov

Organizační struktura provozovny střediska hospodářské činnosti ve Věznici Mírov v podstatě odpovídá modelu využívanému ve většině ostatních jednotek. Jsou zde však odchylky, které vyplývají z charakteru výrobní činnosti, který je zajišťován.

Ředitel věznice a jeho zástupce mají z hlediska svého postavení stejné kompetence, práva a povinnosti, jak je tomu u ostatních provozoven. Ředitel schvaluje organizační strukturu provozovny a rozhoduje o všech navržených personálních opatřeních. Schvaluje složení a počty zaměstnanců provozovny a určuje zaměstnance, který činnost provozovny řídí. Jeho zástupce se přímo podílí na vypracování podkladů pro vydání jeho rozhodnutí. Dále vystupují jako příkazce a správce ve smyslu zákona 320/2001 Sb., o finanční kontrole. Zástupce ředitele se podílí na sestavení plánu hospodářské činnosti a finančního plánu na následující rok a doporučuje jej ke schválení řediteli a časově přizpůsobuje jednotlivé fáze této plánovací činnosti tak, aby dokumentace mohla být předložena ke schválení Generálnímu ředitelství vždy do 15. prosince předcházejícího roku.

V rámci provozovny ve Věznici Mírov má zvláštní postavení vedoucí provozovny, který je současně vedoucím oddělení zaměstnávání vězňených osob. To pak znamená, že řídí nejen pracovníky provozovny, ale také zaměstnance, kteří jsou ve schválených systemizovaných početních stavech věznice, jejichž úkolem je zajišťování zpracování podkladů věznice potřebných v souvislosti s rozúčtováním pracovních odměn odsouzených a dále působí na úseku tzv. výrobní činnosti, která je zaměřena na výrobu pro Vězeňskou službu.

Legislativa stanoví funkcionářům na všech úrovních řízení povinnost zajistit důsledné oddělení hospodaření s prostředky provozovny a organizačních jednotek Vězeňské služby. Tento úkol je důsledně řešen při zajišťování běžných nákladů spojených se zajišťováním materiálu, energií a služeb. Složitější situace je v případě, kdy je potřeba k úspěšnému plnění zakázky zapojit pracovníky, kteří jsou v tabulkách věznice a opačně. Na tuto situaci pamatuje Nařízení generálního ředitele č. 25/2002,²⁸ které v § 8, odst. 3 umožňuje v případech, kdy zaměstnanec odpracuje pro věznici

²⁸ Nařízení generálního ředitele č. 25/2002 Sb., o podmínkách provozování hospodářské činnosti a zřizování provozoven hospodářského střediska ve Vězeňské službě České republiky

nebo naopak pro provozovnu během jednoho kalendářního měsíce práci v rozsahu menším jak 20% odpracovaného pracovního času, neprovádět přefakturaci mzdových nákladů.

S ohledem na časté problémy v souvislosti s dodržением této směrnice bylo ve Věznici Mírov rozhodnuto o přijetí nákladných technických opatření, která umožňují přesné vyčíslení všech provozních nákladů vznikajících při užívání předaných prostor a při organizaci výroby. Základem pro stanovení výše finanční úhrady předmětných veličin hrazených provozovnou jsou hodnoty vykázané za příslušné zúčtovací období na podružných měřicích elektrické energie, vody a tepla. Obdobně je tomu i v případě telekomunikačních služeb, kde došlo k technické úpravě programového vybavení v tom smyslu, aby byla možná oddělená fakturace věznici a provozovně především z hlediska možnosti odečtu daně z přidané hodnoty na vstupu.

Personálně byl vytvořen tým pracovníků, kteří nejsou součástí systemizovaného stavu zaměstnanců věznice. To ovšem předpokládá, že organizace výroby a odbytu musí být natolik efektivní, aby byl vytvořen dostatek zdrojů na výplaty odměn odsouzených, mezd zaměstnanců provozovny a prostředků na další rozvoj podnikatelské činnosti především z hlediska běžných oprav užívaných prostor a modernizace strojního vybavení.

Řízení provozovny probíhá cestou porad, které svolává a řídí vedoucí v měsíčních intervalech. Smyslem porady je předat podřízeným informace z porad vedení střediska hospodářské činnosti, seznámení s novými úkoly a vývojem situace za poslední hodnocené období se zdůvodněním skutečností a ukazatelů, které mohou být pracovníky provozovny ovlivněny. Neoddělitelnou součástí porady, je jako jeden ze základních řídicích aktů prováděna kontrola dříve uložených úkolů a jejich hodnocení a předkládání vysvětlení tam, kde nebyly uložené úkoly splněny. Uskutečňuje se také hodnocení stavu úkolů, které jsou průběžně plněny, nastíněny jsou také problémy, které se uvnitř organizace provozovny vyskytly a v závěru jsou stanoveny jasně formulované úkoly adresované konkrétním zaměstnancům. O těchto závěrech jsou všichni podřízení vedoucího provozovny informováni cestou elektronického informačního systému, který je nastaven tak, že je průběžně přehled o tom, který pracovník dokument otevřel a který zatím nikoliv. Tato praxe je zajištěna umožněním přístupu do interní sítě pro všechny pracovníky oddělení zaměstnávání vězněných osob a provozovny střediska hospodářské činnosti.

Jak vyplývá z organizačního diagramu je provozovna Střediska hospodářské činnosti rozdělena do tzv. tří divizí. Každá z těchto jednotek má v čele vedoucího mistra nebo mistra, který podléhá přímému řízení vedoucího provozovny.

Divize elektromotory vykonává svou činnost v rozsahu vyplývajícím z potřeb ve vkládání a kompletaci elektromotorů. Jedná se o práci náročnou jak fyzicky tak i mentálně. Sortiment motorů, které jsou ke zpracování ve věznici z mateřského podniku expedovány je velmi široký a pohybuje se kolem 350 typů. Je na řídicím managementu, aby zvládl zabezpečit požadavky odběratele jak z hlediska kvality, tak ale také kvantity. S přihlédnutím k náročným podmínkám na organizaci pohybu odsouzených ve věznici se zvýšenou ostrahou, je velmi složité operativně rozhodovat o počtu pracovníků, kteří budou na pracoviště naváděni. Problém totiž spočívá v tom, že počet elektromotorů expedovaných do věznice se pohybuje od 200 až po 1200 kusů za den. Z tohoto pohledu je velkou výhodou, že ze strany odsouzených je eminentní zájem o práci i o sobotách a nedělích při dodržení zákonných nároků na odpočinek v týdnu. Pozitivní z pohledu provozovny je také to, že má k dispozici velmi stabilizovaný kádr pracovníků, kteří vykonávají tuto práci po velmi dlouhou dobu. (Ve Věznici Mírov jsou umístěni k výkonu trestu odsouzení s tresty obvykle se pohybujícími nad osm let odnětí svobody). Za předpokladu, že je dostatek práce, pohybují se pracovní odměny u mnoha jedinců kolem 20.000,-- Kč. Na tomto pracovišti je zaměstnáno kolem 90-ti odsouzených.

Divize kovovýroby je zaměřena především na apretaci kovových odlitků. Za tímto účelem byla ze zdrojů vytvořených provozovnou zřízena nákladem cca 1.850.000,-- Kč brusírna šedé litiny a hliníkových odlitků vybavená velmi výkonným odsávacím zařízením a nástroji nejvyšší možné kvality a leštírna hliníkových odlitků určených pro sanitární účely, se stejnými parametry. Na tomto pracovišti je zařazeno 40 odsouzených. Pracoviště je způsobilé opracovat od 100 do 2000 ks statorových koster elektromotorů za den a ve dvou směnách plně uspokojit požadavky odběratele leštěných hliníkových odlitků.

Obě uvedené divize jsou zásobovány materiálem ke zpracování odběrateli, se kterými jsou uzavřeny oboustranně výhodné obchodní smlouvy. Smlouva ve své příloze stanoví ceny za každý kus, který je ke zpracování dopraven do věznice. Odměňování odsouzených vychází z norem spotřeby práce pro daný výrobek, které jsou dodávány z mateřského podniku.

Zcela odlišná situace je u divize nábytku. Zde je zaměstnáno dle nekontrahovaných zakázek od 23 do 31 odsouzených. Platí zde, že se v podstatě jedná o zcela samostatnou ekonomickou jednotku, která je soběstačná jak z hlediska zajištění zakázek, vypracování projektů interiérů, kalkulace cen, realizace výroby až po dopravu a montáž v sídle odběratele. V případech, kdy je realizována dodávka interiéru celého objektu, pak je nutno řešit některé záležitosti cestou subdodávek.

5. Organizace veřejných zakázek z hlediska odběratele, jako organizační složky státu a jako dodavatele z hlediska realizace výrobků provozovny na trhu

5.1 Obecně k základním principům zákona o veřejných zakázkách

Oblast zadávání veřejných zakázek je tématem neustále zmiňovaným, odborně diskutovaným, ale na druhé straně také velmi často ať z neznalosti nebo ze zlého úmyslu porušovaným. Tato problematika byla legislativně upravena v Zákoně č. 199/1994 Sb.,²⁹ o zadávání veřejných zakázek. Smyslem bylo zvýšení hospodárnosti, odstranění nedostatků v hospodaření s veřejnými zdroji a vytvoření oboustranných výhod pro zadavatele na straně jedné, které spočívají v získání technické a hospodářské výhody pramenící z možnosti volit mezi více nabídkami a na straně druhé pro uchazeče, který získá možnost zakázku získat. Cílem tohoto zákona bylo aplikovat tržní mechanismus z hlediska hospodaření s veřejnými prostředky, ale především dosažení průhlednosti a transparentnosti postupu zadávacího řízení. Stejně důležité pak bylo vyloučení diskriminace nepreferovaných uchazečů, potlačení protekce a dosažení maximálního tlaku na korupční prostředí, které se v oblasti státních zakázek velmi rychle rozvíjelo. Pozitivním rysem bylo především to, že došlo po dlouhé době k právní úpravě postupů při nakládání s veřejnými prostředky. Na druhé straně se zde však projevil poměrně závažný nedostatek spočívající v tom, že autoři vycházeli z koncepce tzv. modelového zákona o zadání zboží, staveb a služeb, přijatého Komisí spojených národů pro mezinárodní obchodní právo a ne z evropských zadávacích směrnic. Volba uvedené koncepce se stala nevýhodnou hlavně z toho důvodu, že Česká republika, jako přidružený člen usilující o plné členství v Evropské unii si tak vytvořila překážku při harmonizaci svého práva s právem evropských společenství. Praxe navíc ukázala, že tato právní norma, tak jak byla zpracována vykazovala značné množství nejasností, které nebylo možno negovat ani výkladem ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. To pak vedlo k neúnosnému počtu žádostí o provedení přezkumného řízení, k prodlužování a prodražování zadávacího procesu.

29 Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Nová právní úprava v Zákoně č. 137/2006 Sb.,³⁰ o veřejných zakázkách již je v souladu s uvedenými mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána. V právu evropských společenství již existuje rozsáhlá úprava materiální i procesní stránky regulace veřejných zakázek, což je oblast významná pro jednotný trh. Jedním ze základních principů toho je, že všechny firmy musejí mít stejnou možnost získat veřejné zakázky tj. zakázky zadávané veřejnými zadavateli a subjekty působícími ve vodním hospodářství, energetice a dopravě, Dalšími důležitými pravidly platnými pro tuto oblast jsou:

- Zákaz diskriminace z důvodů státní příslušnosti
- Zákaz kvantitativních omezení dovozu a vývozu, jakož i veškerých opatření s rovnocenným účinkem
- Svoboda podnikání a usazování
- Volné poskytování služeb

5.2 Organizace pořizování majetku ve VS ČR

Postupy při pořizování majetku jsou upraveny Nařízením generálního ředitele č. 55/2006. Tato právní norma dále stanoví, že se podle ní postupuje i v případech, kdy se jedná o zakázky, které není nutno zadávat podle zákona. Výslovně je stanoveno, že postupy stanovené tímto nařízením není nutno dodržet za předpokladu, že se jedná o nákup potravin a úhrada se děje z rozpočtu běžných výdajů. Zadávání zakázek za Vězeňskou službu může učinit ekonomický odbor GŘ na základě požadavku organizační jednotky nebo odboru GŘ, kde je vycházeno z kriteria odbornosti a vztahu k danému předmětu. Z hlediska druhu zadávacího řízení je rozhodující předpokládaná hodnota zakázky ke dni jeho vyhlášení.

V praxi lze popsat postup tak, že organizační jednotka po vyjádření příslušného odboru a nebo odbor GŘ připraví dokumentaci a předloží ji ke schválení ekonomickému odboru. Ten posoudí věcnou a formální stránku předloženého dokladu a postoupí jej příslušnému odboru Ministerstva spravedlnosti ČR, který rozhodne o zaregistrování nebo vrácení zpět k doplnění. Z uvedeného vyplývá, že by mělo být rozhodnuto o tom, že mezistupeň na GŘ je zbytečný a dokumentace bude zasílána přímo na ministerstvo spravedlnosti, neboť je prováděna stejná činnost na různých stupních řídicí posloupnosti nebo by mělo dojít k převodu kompetencí z Ministerstva spravedlnosti na ekonomický odbor GŘ, což byla praxe, která byla dlouhodobě

30 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

uplatňována v minulosti. Výsledkem by byla nejen úspora pracovníků, ale i zkrácení lhůt, které jsou v této oblasti neúnosně dlouhé a často znamenají posuny v realizaci akcí do následujících rozpočtových období.

Zakázky malého rozsahu, kde cena předmětu plnění nepřesáhne částku 40.000,- - Kč včetně DPH jsou organizačními jednotkami zadávané bez výběrového řízení. Platí však zásada, že tyto nákupy mohou být realizovány za cenu v čase a místě obvyklou. Povinnosti příslušného kompetenta je však vést operativní evidenci o cenové nabídce, případně doložit, kde ceny nakupovaného majetku zjišťoval, případně porovnával.

Zakázky malého rozsahu, kde hodnota předmětu plnění nepřekračuje částku 2.000.000,- bez DPH, jsou oprávněny zadávat věznic samostatně. Pokud však je částka vyšší, účastní se zadání a vyhodnocení soutěže zástupce zadavatele, tedy pracovník ekonomického odboru GŘ. Základním dokumentem pro zadání tohoto druhu zakázky je poptávka, která musí splňovat stanovené náležitosti a umožňuje uchazeči předložit nabídku ve stavu, kdy je možno ji akceptovat a vyhodnotit jako úplnou. Každá předložená nabídka musí být označena pořadovým číslem, zapsána v příslušném protokole zakázky, vyhodnocena z hlediska úplnosti a následně posouzena, zda je pro organizační jednotku nejvýhodnější či nikoliv. Pro celý tento postup jsou stanovena jednotná pravidla, která musí být vždy splněna.

Každé nabytí majetku nebo provedení služby musí projít systémem finanční kontroly. Ve Věznici Mírov je stanoveno, že příkazcem u účetních operací nad 50.000,- - Kč je vždy ředitel nebo jeho 1. zástupce a správcem rozpočtu zástupce ředitele věznice. U nižších částek jsou příkazci vedoucí jednotlivých odborných pracovišť a správcem rozpočtu pak vedoucí ekonomického oddělení.

5.3 Specifické podmínky postavení provozoven SHČ při pořizování majetku a zajišťování subdodávek v rámci realizace produkce na trhu

Provozovny Střediska hospodářské činnosti jako jednotky spadající pod Vězeňskou službu, která je organizační složkou státu a jako taková je státním rozpočtem financována z kapitoly Ministerstva spravedlnosti, mají z hlediska tvorby zdrojů a jejich používání zcela výjimečné postavení. Jak bylo již uvedeno, je jejich financování zcela odděleno od rozpočtových příjmů i výdajů. Při hlubší znalosti podmínek fungování těchto jednotek ze strany příslušných orgánů, by se dalo očekávat, že dojde také k významným změnám v legislativě, která by odstranila zcela nesmyslné povinnosti spojené s pořizováním majetku, ale i se zajišťováním závazků

vyplývající z uzavíraných obchodních smluv. Tato hlubší znalost však jednoznačně chybí

Současná praxe je taková, že ačkoliv se nejedná o prostředky státního rozpočtu, musí být při pořizování majetku, ale i materiálů všech druhů postupováno podle zákona o veřejných zakázkách. Ten, kdo o tomto rozhodoval, se zřejmě vůbec neseznámil s danou problematikou, kdy jde nejen o zaměstnávání vězňů, ale stejně tak o dosažení maximálních zisků využitelných následně jako mimorozpočtové zdroje pro další rozvoj nebo opravy věznic. Z logiky věci pak vyplývá, že je v provozovně postupováno stejně jako u kteréhokoliv jiného podnikatelského subjektu. Zásada tedy velí pořídit majetek za nejvýhodnější cenu a prodat za cenu co možná nejvyšší. Je tedy zcela samozřejmé, že pokud je pořízení věcí nebo služeb zakládáno, pak se to děje vždy s položením důrazu na hospodárnost a efektivitu vložené investice.

Daleko složitější situace nastává při realizaci zakázek, které se provozovně podařilo získat ať předložením nejvýhodnější nabídky ve vyhlášeném výběrovém řízení nebo přímým oslovením provozovny. Pracovníci provozovny jsou nezřídka postaveni před úkol, zajistit vybavení interiéru nově vybudované nebo rekonstruované budovy počínaje kancelářským nábytkem a konče zařizovacími předměty na sociálních zařízeních. V takovém případě se ovšem provozovna neobejde bez subdodávek. Zde pak nastává situace, kdy musí být vyhlášena výběrová řízení na všechny tyto subdodávky. K zakázkám, jakou byla např. realizace interiéru nové budovy Krajského soudu v Olomouci, je pak vypisováno i více jak deset výběrových řízení. Přitom je možno je vyhlášovat až v okamžiku, kdy je podepsána smlouva a pokud jsou projektové práce organizovány provozovnou, pak až po provedení zaměření objektu a ujasnění si všech požadavků odběratele .

5.4 Organizace odbytu výrobků provozoven SHČ

S touto situací se divize nábytku vyrovnává tak, že v prvním čtvrtletí se zabývá výrobou interiérů pro soukromé fyzické a právnické osoby a pro vězeňskou službu. Teprve v průběhu druhého a třetího čtvrtletí roku je již zřejmé, kam budou prostředky správci rozpočtových kapitol směřovány a to je také období, kdy dochází k plnému vytížení výrobních a lidských kapacit. Pokud mají být kapacity provozovny z hlediska výroby nábytku plně a hlavně plynule využity, lze tak učinit pouze cestou úzké spolupráce správců kapitol státního rozpočtu a určením dodavatele interiérového vybavení vždy již v průběhu předchozího roku před termínem, kdy má být dílo realizováno.

Některé organizační složky státu, především soudy a státní zastupitelství, využívají možnosti dané zákonem o veřejných zakázkách a zadávají věznici výrobu převážně kancelářského nábytku přímo s tím, že takovou zakázku provozovna realizuje včetně zpracování projektu a montáže. Montáže jsou realizovány převážně formou subdodávky prací. Vhodné by bylo využití odsouzených tam, kde je umístěna věznice s odsouzenými, kteří mohou vzhledem k délce trestu a charakteru trestné činnosti pracovat mimo věznici. Tento způsob by byl výrazně levnější a operativnější.

Dalším zdrojem, ze kterého jsou zakázky získávány je Informační systém o veřejných zakázkách, který na svém serveru udržuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Soutěže jsou pravidelně, tam kde jde o výrobu nábytku, obesílány a podařilo se realizovat několik ekonomicky zajímavých zakázek. Propagační materiály jsou k dispozici jednak na webových stránkách Věznice Mírov a byly zaslány na ministerstva jako správce kapitol rozpočtu.

Zmínit je třeba i aktivitu pracovníků divize nábytku, kteří z vlastní iniciativy sledují stav na trhu a dávají typy na oslovení možného zájemce o obchodní spolupráci. – provést změnu textu na možné řešení, ne pouze konstatování.

5.5 Postupy při rozdělení dosaženého zisku provozoven ze zaměstnávání odsouzených

Nařízením generální ředitelky č. 25/2002,³¹ o podmínkách provozování hospodářské činnosti se v § 14 stanoví podmínky, za kterých se nakládá s dosaženým hospodářským výsledkem. Především je uloženo, že každá provozovna musí dosáhnout ke konci kalendářního roku alespoň vyrovnaný rozpočet. Pokud se tak nestane, může jí být poskytnut překlenovací úvěr z provozního fondu, kam vždy do 30. 4. provozovna odvádí 5 % z výsledku hospodaření po zdanění.

Dále jsou tyto prostředky využívány především na další rozvoj hospodářské činnosti, úhradu potřeb věznice, které nebyly uspokojeny z prostředků státního rozpočtu a část tohoto zdroje může být vyplacena jako odměna pracovníkům, kteří se podíleli na jeho vytvoření. Nemusí zde jít pouze o pracovníky provozovny, neboť ke splnění všech úkolů spojených s realizací výroby ve věznici je třeba zapojení daleko širšího okruhu zaměstnanců prakticky ze všech úseků.

31 Nařízení generálního ředitele č. 25/2002, o podmínkách provozování hospodářské činnosti a zřizování provozoven hospodářského střediska ve Vězeňské službě České republiky

Rozdělení se uskutečňuje na základě návrhu ředitele věznice, který jej odesílá ke schválení na Generální ředitelství. Schválení podléhají také navržené odměny. Je nepochopitelné, že pracovníci GŘ, kteří nikdy ve Věznici Mírov nebyli a neznají podmínky na úseku zajišťování výroby, zasahují do této nenárokové složky a výši u jednotlivých funkcionářů provozovny ovlivňují. Pozitivní zde však je, že tyto prostředky budou využity na rozvoj provozovny a nebudou převedeny jako mimorozpočtový zdroj spravovaný nadřízeným orgánem.

Praktická část

1. Problémy skladování a dopravy materiálu provozovny SHČ

Skladové hospodářství při zajišťování činnosti provozovny SHČ:

Pro pohyb materiálu je limitující skutečností omezený rozsah skladovacích prostorů divizí elektromotory a kovovýroba. Navážený materiál je možno dočasně, zpravidla však pouze po dobu 24 hodin uložit ve vyčleněných prostorách pracoviště, které jsou však minimální. V případech, kdy je nutno uložit větší množství polotovarů (např. v době celozávodní dovolené nebo plánované pozastávce výroby v mateřském podniku) lze počítat s možností využití části skladovacích prostor určených pro divizi nábytku.

1.1 Divize elektromotory

Měl by fungovat logistický systém „just in time“, tedy uspokojení poptávky po určitém materiálu ve výrobě v přesně dohodnutých a dodržovaných termínech, a to podle potřeb odebírajícího článku.

1.1.1 Současný stav

- ✓ Obchodní partner předává v souladu s uzavřenou obchodní smlouvou vždy do 25. dne měsíce předcházejícího plán výroby na následující měsíc. Plán je pak upřesňován na začátku každé dekády.
- ✓ V průběhu této doby dochází k častým změnám výrobní náplně a shromažďování nedokončených zakázek a na ně potřebných komponentů v prostoru pracoviště, což vyvolává nebezpečí vzniku záměny součástek motoru nebo nesprávně provedené montáže nebo dokompletace.
- ✓ Materiály pro plnění zakázky nejsou naváženy vždy na celou zakázku, ale postupně nejen z hlediska počtů, ale i z hlediska sortimentů komponentů. Nezřídká dochází k situacím, kdy se má na zakázce vzhledem k termínu stanoveném plánem začít pracovat a nejsou k dispozici potřebné součástky. Z toho důvodu je třeba vklady, montáže nebo dokompletaci přerušit, zakázku uložit do přepravních

kontejnerů a znovu se k ní vrátit po doplnění potřebných komponent. Vzniká tak nebezpečí poškození vinutí a navíc tato manipulace není zahrnuta ve smluvené ceně.

- ✓ Negativně se tento stav projevuje ve snižování ploch manipulačních a skladovacích prostorů, komplikacím při manipulaci a porušování předpisů o ochraně života a zdraví při práci.
- ✓ Dodávky, které nebyly původně v měsíčním plánu výroby a ani v dekadním plánu uvedeny jsou naváženy do věznice často bez předchozího upozornění, že se jedná o přednostní a v plánu nezařazenou zakázku, kterou je nutno obratem plnit a vrátit do mateřského podniku.
- ✓ Systém tak, jak v praxi funguje, vyvolává nutnost zvýšeného pracovního úsilí s cílem přecházení možností záměny zakázek z hlediska způsobu jejich zpracování, neboť náklady na řešení takto vzniklých zmetků dosahují značně vysokých částek (dle velikosti a typu motoru od 2.300,- až do 4.500,- Kč).

1.1.2 Návrhy na řešení

- ✓ Důsledně trvat a příslušnou smlouvou zajistit úplné dodávky všech dílů potřebných pro splnění příslušné zakázky plynule v jedné dodávce nebo tak, aby vzhledem k většímu rozsahu na sebe jednotlivé části ve vozidlech navazovaly. Avšak v případě, že vstupní kontrola zjistí nekompletnost, uložit dočasně materiál na pro tento účel vyhrazený prostor, tzn.:
- ✓ dohodnout s obchodním partnerem jednoznačné a na první pohled výrazně odlišné označování neplánovaných zakázek tak, aby nedošlo k možným záměnám jak z hlediska provedení, tak i z hlediska času plnění,
- ✓ zpracovat pro tyto případy zvláštní směrnici, kde určit pro materiál na tyto zakázky vyhrazený prostor a zpřísněný systém sledování z hlediska manipulace, úplnosti dodaných komponentů a začlenění do výrobního procesu,
- ✓ organizovat dopravu tak, aby při plném vytížení vozidel došlo k vyskladnění zakázky zásadně v po sobě jdoucích dopravních prostředcích.

1.2 Divize kovovýroba

S občasnými problémy funguje systém „just in time“

1.2.1 Současný stav

- ✓ navážený materiál ke zpracování musí být opracován a připraven k expedici z důvodu nedostatku manipulačních a skladových prostorů na pracovišti vždy do zahájení ranní směny následujícího dne ,
- ✓ dochází mnohdy k velmi výraznému kolísání množství kusů, které mají být apretovány nebo leštěny, což způsobuje organizační problémy z hlediska dodržování zásad spojených s pohybem odsouzených ve zvýšené ostraze,
- ✓ nejsou k dispozici dopravní prostředky, neboť na významný rozdíl nelze při plánování reagovat a musí být operativně využívány dopravní prostředky věznice, jejichž použití je z hlediska fakturované ceny za km oproti subjektům podnikajícím v nákladní dopravě neekonomické,
- ✓ vzniká problém se zajištěním stravování vězňů, kteří musí pracovat přesčas a navíc se nemohou účastnit dalších akcí vyplývajících z programu zacházení. Nutno také uvést, že odsouzenému náleží zvýšená stravovací dávka (svačina) pouze za předpokladu, že odpracuje alespoň 3 hodiny. Pokud není včas k dispozici informace o množství materiálu ke zpracování, hrozí nebezpečí, že jsou tyto přídavky v hodnotě 17 Kč neoprávněně vydány a při důsledném posuzování musí být konstatováno, že došlo ke škodě na penězích a záležitost přísluší k řešení škodní komisi věznice,
- ✓ všichni odsouzení musí mít provedeny prohlídky zdravotního stavu odborným lékařem neurologem a foniatrem před zařazením a při vyřazení z práce,
- ✓ jedná se o pracoviště s rizikem hluku, prašnosti a vibrací .

1.2.2 Návrhy na řešení

- ✓ projednat s objednatelem maximální množství materiálu, které lze na toto pracoviště v průběhu jednoho dne vyexpedovat a dle toho plánovat počet zařazených odsouzených případně využití možnosti směnnosti,
- ✓ zajistit, aby hotová výroba byla expedována z věznice vždy prvním nákladním vozidlem, které bude pro odvoz výrobků z divize elektromotory a kovovýroba k dispozici. Při bezesrážkovém počasí umístit kontejnery v prostoru před pracovištěm,

- ✓ stanovit minimální lhůtu pro podání informace o množství dodaných odlišků k apretaci a leštění,
- ✓ pokračovat v započatém jednání o povolení stavby (s orgány památkové péče a stavebním úřadem ministerstva spravedlnosti) provizorního skladu materiálu na třetím nádvoří věznice a využívat jej k ukládání materiálu s cílem zamezit přeplněnosti pracoviště přepravkami ohrožujícími bezpečnost práce a snižující možnost manipulace,
- ✓ vzhledem k vysokým nákladům na výše zmíněná vyšetření a možné budoucí občanskoprávní žaloby ze strany odsouzených z důvodu ujmy na zdraví způsobené výkonem práce ve zdraví škodlivém prostředí, důsledně sledovat používání ochranných pomůcek a v případě porušení této povinnosti viníky postihovat a při opakovaném zjištění vyřazovat z práce.

1.3 Divize nábytek

1.3.1 Současný stav

- ✓ materiál je zajišťován na základě rámcových smluv dvěma dodavateli a skladován částečně v prostoru řezárny a částečně ve skladě pro tento účel zřízeným, kování je uloženo ve skladu budovy dřevovýroby. Je využívána také možnost skladování u dodavatelů za předpokladu, že se jedná o větší objemy zvláště laminovaných dřevotřísek,
- ✓ materiál ke zpracování je uložen přehledně a řádně evidován. Postupy odpovídají směrnici vydané v souvislosti s přiznáním certifikátu ISO 9001,
- ✓ hotové výrobky jsou skladovány v prostorách montážní dílny, skladu materiálu (lze pouze za vhodného počasí vzhledem k tomu, že se jedná o řádně neizolovanou dřevostavbu a v prostorách na základě nájemní smlouvy provozované části haly fy ALAX s.r.o., Praha, dislokované v Mohelnici vzdálené 15 km,
- ✓ v případě, že nejsou výrobky expedovány z montážní haly, musí jít o manipulaci navíc, což je nevýhodné zvláště, pokud je využívána kapacita skladu v Mohelnici,
- ✓ v souvislosti s expedicí nábytku je značné riziko z hlediska možnosti pokusu o útěk z výkonu trestu, což velmi komplikuje organizaci při nakládce a navazující dopravě. Navíc je výrobní hala nábytku umístěna v prostoru z hlediska možnosti ohrožení bezpečnosti, značně rizikovém.

1.3.2 Návrhy na řešení

- ✓ přijmout organizační opatření z hlediska dočasného uložení hotové výroby nábytku s tím, že velké zakázky nad 500.000,-- Kč budou vždy skladovány až do dokončení v pronajatém skladovacím objektu v Mohelnici. V prostorách montážní haly budou uloženy pouze zakázky, které sice nelze přepravit k odběrateli jedním vozidlem, ale je možno jejich odvoz realizovat v průběhu jednoho pracovního dne. Drobné zakázky pak skladovat pouze v prostorách dřevostavbového skladu na prvním nádvoří věznice s potřebnými opatřeními proti poškození výrobků vlivem vlhkosti,
- ✓ pořídit jednotný systém skladové evidence s využitím moderních označovacích a čtecích zařízení, který bude sloužit především k snadnější identifikaci jednotlivých prvků dokončených, zvláště finančně náročných zakázek,
- ✓ obnovit jednání s Lesy České republiky, s. p. ve věci prodeje objektů, které má ve správě Lesní závod Šternberk včetně pozemků o rozloze cca 6.000 m², v případě úspěšného jednání a koupi zmíněných prostor provést kompletní rekonstrukci objektu dle nejnovějších poznatků logistiky, přičemž vytvořit funkční spojovací článek mezi výrobcem a zákazníkem a zároveň pomocí skladu překlenout prostor a čas. Nutným pro plné využití skladů se jeví také zakomponování tří základních funkcí skladování, jimiž jsou činnosti, které mají za úkol přesun zboží, jeho uskladnění a splnění funkce přenosu informací,
- ✓ projednat na Generálním ředitelství možnost realizace této akce s poukazem na to, že objekty lze využít jako skladovacích prostor a ušetřit tím náklady za pronájem, které činí ročně částku 160.000,-- Kč. Spolu s tím se vytvoří předpoklady pro zvýšení bezpečnosti věznice.

2. Doprava materiálů a výrobků

2.1 Vlastní prostředky provozovny, prostředky věznice, dopravci mimo VS ČR, dopravní prostředky jiných organizačních jednotek, doprava uvnitř věznice, problémy při navážce a odvozu materiálu:

2.1.1 Současný stav

➤ Vlastní prostředky provozovny

Provozovna má k dispozici dvě osobní vozidla, dvě užitková vozidla do 3,5 tuny a jedno nákladní vozidlo do 8 tun. Dále disponuje třemi vysokozdvihnými vozíky, z toho dvěma na motorový pohon a dalším na pohon elektrický

➤ Prostředky věznice

Z hlediska možnosti využití pro potřeby provozovny disponuje věznice jedním nákladním vozidlem Avia o nosnosti do 6 tun. V případě potřeby je možno využít osobní nebo užitková vozidla do 3,5 t.

➤ Doprovci mimo VS ČR

Dle potřeby je využíváno fy Michal, Mohelnice a fy Rébl Mohelnice , které nabídly nejnvýhodnější podmínky pro přepravu jak pro kovovýrobu, divizi elektromotorů tak také pro dřevovýrobu. V případě potřeby vozidla s nosností vyšší jak 8 tun resp. s větší ložnou plochou, je činěna poptávka u dostupných dopravců a osloven nejnvýhodnější z nich.

➤ Dopravní prostředky jiných organizačních jednotek VS ČR

Použitelná jsou také nákladní vozidla, kterými disponuje centrální sklad ve Skutči nad Sázavou a některé jiné organizační jednotky, a to za podmínek stanovených zvláštním předpisem (NGŘ č. 39/2005, kterým se stanoví náhrady za používání dočasně nevyužívaných služebních motorových vozidel)

➤ Doprava uvnitř věznice

Je realizována vysokozdvihnými vozíky, traktorovým valníkem a v krajních případech dostupnými vozidly provozovny nebo výjimečně i věznice za výše zmíněnou úhradu.

➤ Problémy při navážce a odvozu materiálu

Vlastními dopravními prostředky a při obvyklém provozu je možno při kvalitní organizaci uskutečnit maximálně 32 jízd v průběhu jednoho pracovního týdne. Za předpokladu, že bude realizována doprava v prodloužených směnách řidičů, s přihlédnutím k možnostem zákazníka a bezpečnostním aspektům lze vlastními vozidly uskutečnit 37 jízd v týdnu. Vyšší požadavky výroby nelze bez využití vozidel věznic nebo cizích dopravců uspokojit.

- ✓ Bezpečnostní rizika spojená s navázkou (nebezpečí proniknutí nebezpečných předmětů uložením do kontejnerů s naváženým materiálem a možnost útěku ukrytím ve vyvážených kontejnerech nebo nábytku). Tento stav se projevuje negativně v prodlužování doby setrvání vozidel ve střeženém objektu a především ve snižování kapacitních možností vlastní dopravy nebo dopravy nasmlouvané
- ✓ Vozidlům je povolován vjezd do střeženého prostoru postupně podle toho, jak řidiči ohlásí příjezd na nákladní bráně
- ✓ Vlastní vykládka je organizována příslušnými mistry jednotlivých divizí. Je zde povinnost kontroly dovážených materiálů nejen v prostoru nákladní brány, ale následně i při vykládání v určeném prostoru.
- ✓ Při vykládání musí být vždy přítomen pracovník výroby a dále příslušník ostrahy věznic odpovědný za střežení vozidla a kontrolu nezávadnosti dováženého materiálu
- ✓ Počet příslušníků určených k doprovodu vozidel je na každý den určován nařízením vedoucího oddělení vězeňské stráže
- ✓ Propustnost do věznic bývá v případě, kdy se ohlásí vyšší počet vozidel časově omezena počtem lidí velených k předvádění a střežení
- ✓ Pohyb vozidel po věznici je nutno koordinovat tak, aby nebyla v rozporu s hromadnými akcemi odsouzených (např. vycházky apod.)
- ✓ Pro vozidla zajišťující navážení materiálu na pracoviště není stanoveno právo přednostního odbavení, což občas způsobuje prostoje ve výrobě zvláště u divizí elektromotory a kovovýroba
- ✓ Doprava u divizí kovovýroba a elektromotory je organizována tak, aby vozidlo, které dopravuje materiál, bylo naloženo zpracovanou výrobou
- ✓ Při ukládání do přepravních kontejnerů jsou jednotlivé vrstvy výrobků proloženy kovovými tyčemi tak, aby nemohlo dojít k pokusu o útěk. Tyče jsou odstraňovány těsně před naložením na korbu vozidla
- ✓ Výrobky divize dřevovýroba jsou nakládány a vyváženy v závislosti na tom, zda jde o zpracované přířezy nebo o hotové skříně s možností ukrytí osoby

- ✓ Přířezy připravené k montáži na místě určeném odběratelem jsou vyváženy obvyklým způsobem obdobným u ostatních divizí. Vyrobené skříně a ostatní nábytek s volným vnitřním prostorem jsou naloženy na vozidla a jejich odjezd je povolen až po provedení sčítací prověrky odsouzených tzn. po devatenácté večerní nebo 7,00 hodině ranní, což klade zvýšené nároky na organizaci nakládky a zkracuje čas pro vlastní realizaci výroby
- ✓ Pokud je přistaveno vozidlo civilního dopravce, pak řidič nesmí po dobu nakládky z kabiny vystoupit, což odporuje ustanovení zákona 111/1994 sb., o silniční dopravě, kde je stanovena jeho odpovědnost za bezpečné uložení nákladu.

2.1.2 Návrhy na řešení problémů v dopravní obslužnosti výroby:

- ✓ úzce spolupracovat s oddělením vězeňské stráže při plánování počtů příslušníků velených do služby k předvádění vozidel a dosáhnout plynulého odbavování vozidel vjíždějících do věznice,
- ✓ zajistit, aby všichni pracovníci provozovny a oddělení zaměstnávání, kteří jsou držiteli oprávnění k řízení motorových vozidel do 3,5 t získali oprávnění řídit služební vozidla provozovny a VS ČR a byli v případě potřeby k dispozici při dopravě materiálu, zboží a výrobků a využívat této možnosti zvláště v případech, kdy bude nutno provozovat vozidla v prodloužených směnách,
- ✓ vozidla jiných dopravců používat jen výjimečně a za předpokladu, že dopravu vlastními vozidly provozovny nelze s ohledem na nutná bezpečnostní a kapacitní možnosti realizovat,
- ✓ služební vozidla Vězeňské služby používat vzhledem k vysoké fakturované ceně jen za předpokladu, že je třeba operativně řešit přepravu materiálu a není možno využít externího dopravce,
- ✓ vypracovat systém opatření, která sníží náklady na provoz vnitropodnikové dopravy především s ohledem na vysokou spotřebu pohonných hmot motorových vysokozdvížných vozíků. Za žádoucí je třeba posoudit možnost nákupu vysokozdvížných vozíků či technickou přeměnu naftových či elektrických vozíků na plynový pohon, přičemž jejich výhodou oproti elektrickým je konstantní výkon během celé pracovní doby, nižší náklady na údržbu baterií, nefigurují zde náklady na výstavbu a údržbu nabíjecího centra a náklady na pořízení a likvidaci náhradních a nepotřebných baterií, snadný pohyb i na nerovném povrchu, což je v případě věznice Mírov, kde jsou komunikace opatřeny v převážné většině povrchem ze žulových kostek, stále aktuální. Výhodami elektrických vozíků oproti

- naftovým jsou snadné zimní starty, neodcizitelnost paliva, v podstatě žádné emise, nízká hlučnost, žádné úkapy, ale také možnost jejich využití v uzavřených halách bez nutnosti instalace katalyzátoru výfukových plynu,
- ✓ vyhodnotit, zda systém přijatých bezpečnostních opatření souvisejících s přepravou materiálu do, z a uvnitř věznice je efektivní a zda nezpůsobuje prostoje při zajišťování výroby. Pokud tato analýza zjistí nedostatky negativně ovlivňující dopravní, skladovací a výrobní procesy, navrhnout konkrétní opatření k jejich odstranění a prosadit je cestou nařízení ředitele věznice k realizaci,
 - ✓ přijmout opatření, kterým se upřednostní vjezd do věznice vozidlům, podílejícím se na průběžném navážení a vyvážení materiálů pro divize elektromotory a kovovýroba,
 - ✓ v případě zvýšených požadavků ze strany odběratelů organizovat tok materiálu a hotových výrobků tak, aby hromadné akce s odsouzenými nenarušovaly plynulost výrobního procesu např. přemístěním vycházek do prostoru, který není bezprostředně spojen s prostorem určeným k nakládce a vykládce nebo zvýšeným počtem příslušníků zajišťujících hromadné akce a nakládání vozidel,
 - ✓ za účelem maximálního využití vlastního nákladního vozidla do 8 t dohodnout s kooperantem v oblasti výroby elektromotorů možnost parkování tohoto vozidla v jeho prostorách, tak, aby byl první náklad ve věznici vždy před prováděním ranní početní prověrky t. j. do 6,45 hod.,
 - ✓ projednat s technickým a ekonomickým náměstkem generálního ředitele možnost zakoupení nákladního vozidla s nosností do 6 tun s tím, že pokud toto vozidlo nebude využíváno provozovnou, může být využíváno pro potřeby věznice za náhradu nákladů ve výši stanovené NGR 39/2005 s výjimkou nákladů za plat řidiče. Pro tento účel by byl využíván služební řidič věznice. V případě, že bude tento návrh akceptován, nákladní vozidlo Avia 30 nabídnout GR k dispozici pro jinou organizační složku VS ČR. Předně však provést kalkulaci a brát přitom v úvahu výše zmíněné výhody a nevýhody užívání vlastní dopravy oproti dopravě externí,
 - ✓ vyrobený nábytek určený k přepravě na následující den nakládat vždy den předem a naložená vozidla umístit na vyhrazeném místě s možnou trvalou kontrolou a jejich odjezd organizovat po provedení ranní početní prověrky vězňů,
 - ✓ přijmout natolik účinná bezpečnostní opatření, aby bylo řidiči cizího dopravce umožněno organizovat rozložení nákladu na korbě nákladního vozidla. Především musí dojít k úplnému odstranění možnosti kontaktu, při němž by mohlo dojít k předání nepovolených předmětů jako např. alkoholu, mobilního telefonu nebo zbraně,

- ✓ posoudit možnosti využití moderních detekčních technologií, které dokáží odhalit přítomnost člověka v dopravovaném nákladu či přímo speciálních velkoplošných rentgenových zařízení, jež využívá např. celní policie při odhalování nepovolených zásilek v nákladových prostorech automobilů.

2.2 Náklady na km jízdy u vlastních vozidel provozovny a podmínky při využívání vozidel věznice

2.2.1 Současný stav

- ✓ provoz a údržba služebních motorových vozidel je upravena NGR č. 19/2010,
- ✓ provoz služebních motorových vozidel se řídí týdenním plánem, který je schvalován ředitelem věznice. Mimořádné jízdy nezachycené v plánu schvaluje ředitel věznice,
- ✓ náklady na provoz každého vozidla provozovny jsou sledovány odděleně v předepsané dokumentaci a pravidelně 1x za půl roku vyhodnocovány a dokument projednáván ve vedení věznice. Tato evidence spojená s náklady na provoz a zajištěním předepsaných technických prohlídek je doposud vedena odděleně od ostatních služebních motorových vozidel věznice pověřeným pracovníkem provozovny,
- ✓ není k dispozici žádný systém, který by dokázal informovat o skutečném pohybu vozidel při jízdě,
- ✓ prostředky určené pro vnitropodnikovou dopravu vykazují spotřebu pohonných hmot pouze dle vykázaných motohodin. Tento způsob je nepřehledný a nedá se přesně doložit, kolik bylo pro tento účel pohonných hmot spotřebováno. Při použití vozidla věznice pro potřeby provozovny je postupováno dle zvláštního předpisu, kterým se stanoví, že této možnosti lze využít za předpokladu, že toto vozidlo je dočasně nevyužité pro služební účely. Je využíváno v podstatě pouze vozidlo Avia 30. Jiná vozidla, která by byla k dispozici byla využita pouze ojediněle,
- ✓ náhrada za použití vozidla (Avia A 30 valník) se vypočítává dle nařízení generálního ředitele č. 39/2005, kterým se stanoví výše náhrad za používání dočasně nevyužitých služebních dopravních prostředků VS ČR. Náhrada při použití valníku Avia 30 činí 8Kč za ujetý km a DPH ve výši 20-ti %. Dále je účtována náhrada mzdy služebního řidiče, která je přepočítána na hodiny dle výše jeho měsíčního služebního příjmu. Podle funkce, hodnosti, výše proměnlivých složek platu a délky služebního poměru je cena za jeden km jízdy vyšší o 3,-- až 6,-- Kč,

než je tomu u civilních dopravců, kteří účtují za km jízdy vozidlem do 6-ti tun 17,00 Kč za km jízdy.

2.2.2 Návrhy na zlepšení stávajících podmínek automobilního provozu dopravních prostředků provozovny:

- ✓ zpracovávat společný plán provozu služebních motorových vozidel jak pro vozidla věznice, tak i provozovny a jeho vyhodnocování zajišťovat cestou referátu dopravy věznice, čímž zajistit formu nezávislé kontroly nad provozem vozového parku provozovny prostřednictvím vedoucího referátu dopravy věznice,
- ✓ vedení veškeré dokumentace týkající se provozu vozidel z hlediska jejich evidence, zajištění termínů technických prohlídek a sledování údržby, vyhodnocování nákladů na opravy a na pohonné hmoty soustředit na jednom místě a to u vedoucího referátu dopravy věznice, čímž bude dosaženo vyšší profesionalizace tohoto procesu a předejde se pochybením, spočívajícím např. propuštění vozidla z autoparku bez platné technické prohlídky apod.,
- ✓ do plánu investičních akcí provozovny zakomponovat pořízení systému určeného ke sledování pohybu motorových vozidel a tím zajistit okamžitou zpětnou kontrolu přímo v počítači uživatele programu, celkovou optimalizaci a využití pracovní doby zaměstnanců, snížení nákladů na zaměstnance, pohonné hmoty a údržbu vozidel, zamezení neoprávněné manipulace s vozidlem nebo s převáženým zbožím, elektronickou knihu jízd, přehled o stavu nádrže a v neposlední řadě přijmout okamžitá opatření v případě odcizení vozidla,
- ✓ zvýšit kontrolní činnost v oblasti využívání vnitropodnikové dopravy se zaměřením na vykazování ujetých motohodin vysokozdvížných vozíků a následné spotřeby PHM a to až do instalace technologie umožňující sledovat přesnou spotřebu či do výměny vozového parku na LPG vozidla,
- ✓ upozornit nadřízený orgán, že nastavení výše náhrady za použití dočasně nevyužívaných služebních motorových vozidel neodpovídá podmínkám ani v místě ani v čase, neboť podnikající fyzická nebo právnická osoba v autodopravě nabízí i přesto, že by měla dosahovat zisk, výhodnější podmínky, než je stanoveno shora uvedeným předpisem, kterým se stanoví výše náhrad za použití služebních motorových vozidel.

Závěr

V bakalářské práci s názvem „Logistický management ve Vězeňské službě ČR - Věznice Mírov“, která byla zpracována s pomocí dostupných teoretických materiálů a zákonných úprav a jejich výkladů, jakož i informací získaných z praktické činnosti pracovníků oddělení logistiky, oddělení zaměstnávání vězněných osob a provozovny střediska hospodářské činnosti při zajišťování řídicího procesu finančních, materiálových a informačních toků směřujících k zajištění plnění úkolů, které vyplývají pro vězeňskou službu ze zákona při realizaci jejího hlavního úkolu t.j. zajišťování výkonu trestu odnětí svobody a vedlejší činnosti t.j. zaměstnávání vězněných osob v rámci provozoven střediska hospodářské činnosti. Práce se skládá ze dvou částí a to teoretické a praktické.

Hlavním cílem teoretické části je popsání základů finančních toků v rámci kapitoly Ministerstva spravedlnosti a jejich rozdělování při realizaci investičních úkolů a využívání prostředků pro běžný provoz spojený s dodávkami energií, vody, plynu, materiálů na údržbu a nákladů spojených s dopravní obslužností. Zvláštní pozornost je věnována podmínkám fungování provozovny, jako samostatné výrobně hospodářské jednotky a to z pohledu zabezpečování zakázek, způsobu toku materiálových zdrojů a expedice hotové produkce.

Práce, tak jak byla zpracována pojímá logistiku v širším slova smyslu, než je tomu u klasických výrobních podniků, neboť jako organizační složky státu mají věznice velmi významná specifika především v organizační struktuře. Při stanovení obsahu práce bylo především zohledněno to, jakým způsobem jsou rozděleny kompetence jednotlivých odborných úseků a především pak oddělení logistiky, do jehož kompetencí nespádají pouze klasické oblasti, tak jak o nich hovoří teorie logistiky, ale odpovědnost se vztahuje i na procesy spojené např. s organizací zadávacích řízení při veřejných soutěžích, odpovědnost za čerpání finančních prostředků, úkoly v oblasti ekologie apod. Naopak úsek logistiky nemá ve své kompetenci ryze logistickou záležitost, kterou je nepochybně doprava. Ta je v kompetenci uniformované složky s ohledem na úkoly, které plní v oblasti bezpečnosti organizační jednotky.

Praktická část má položené těžiště do problematiky skladového hospodářství a dopravy s poukázáním na zvláštnosti vyplývající ze zcela výjimečných podmínek, za nichž musí být tyto logistické činnosti v praxi realizovány. Byla oddělena a popsána problematika jednotlivých divizí s poukazem na kladné a záporné stránky procesů probíhajících při zajištění vnější a vnitřní dopravy a některé aspekty postavení věznice a provozovny jako přepravce. Důsledně byla vyhodnocena také práce na úseku toku

materiálů, komponentů a výrobků v rámci realizované činnosti v oblasti výroby. Na každý negativní jev, který by se mohl projevit porušením plynulosti výrobního procesu je reagováno návrhem na změnu, které možnou překážku tohoto typu odstraňuje. Doporučení, tak jak byla sestavena, byla předána k posouzení kompetentním pracovníkům věznice a bylo konstatováno, že jsou z velké části využitelná pro běžnou praxi a mohou být přínosem jak pro zlepšení toku materiálů, tak pro snížení nákladů v oblasti skladování.

Smyslem práce bylo také zdůraznit specifické aspekty v oblasti logistických procesů tak, jak jsou chápány z hlediska platné organizační struktury Vězeňské služby a rozdělení kompetencí mezi jednotlivých odbornými úseky. Z toho důvodu bylo považováno za potřebné poměrně obšírně popsat a s odvoláním na legislativní úpravu osvětlit ty oblasti, které jsou svým způsobem jedinečné, ale mají z hlediska fungování Vězeňské služby jako organizační složky státu nepominutelnou důležitost.

Anotace

Příjmení a jméno autora:	Václav Knop
Instituce:	Moravská vysoká škola Olomouc
Název práce v českém jazyce:	Logistický management ve Vězeňské službě České republiky – Věznice Mírov
Název práce v anglickém jazyce:	Logistic management in Prison service of Czech Republic
Vedoucí práce:	Ing. Machátová Anežka
Počet stran:	61
Rok obhajoby:	2010

Klíčová slova v českém jazyce:

Logistický management, skladování, doprava, logistické technologie, logistické činnosti.

Klíčová slova v anglickém jazyce:

Logistic management, stock keeping, transport, logistics technologies, logistics activities

Anotace:

Tématem práce je „Logistický management ve Vězeňské službě ČR – Věznice Mírov. Předmětem bakalářské práce je financování a logistická činnost ve Vězeňské službě jako organizační složce státu a její organizační jednotce – Věznici Mírov a zvláště pak její provozovny Střediska hospodářské činnosti. Teoretická část popisuje minulost i současný stav organizační struktury vězeňské služby a Střediska hospodářské činnosti spolu se současnými poznatky o logistice a logistickém řízení. V praktické části je hodnocena aktuální situace logistického zajištění činností ve vězeňské službě a Středisku hospodářské činnosti Věznice Mírov. Cílem práce je zpracovat některé teoretické aspekty financování a logistické činnosti při zabezpečování činnosti organizačních složek státu, poukázat na rozdíly oproti výrobním organizacím a navrhnout řešení tam, kde jsou zjišťovány rezervy v zavedených postupech.

Annotation:

The subject of this bachelor thesis is finance and logistics of the Prison services activity – prison Mírov and especially its economic actuals Centre. The theoretical part describes history and present shape of an organization structure in Prison service and economic actual Centre, this all with a piece of knowledge about current logistics and logistic management. The practical part rates actual situation of a logistic ensurance in Prison service and economic actuals Centre. The aim of this thesis is elaboration of some aspect of financing and logistic activity during ensuring of public organizations activities and to refer to differences from manufacturing corporations and to propose solvings in just areas, where reserves in established procedures are founded out.

Seznam použité literatury

Knižní publikace:

1. Lambert, D. M., Stock, J. R. a Ellram, L. M., Logistika, 1. vydání, Praha: Computer Press, 2000, ISBN 80-7226-221-1,
2. Ochrana, F., Programové financování a hodnocení veřejných výdajů, 1. vydání, Praha: Ekopress, 2006, ISBN 80-86929-13-2.
3. Pernica P., Logistický management, 1. vydání. Praha: Radix, 1998, ISBN 80-86031-13-6,
4. Sixta J., Mačát V., Logistika – teorie a praxe.1. vydání, Praha: Computer Press, 2005, ISBN 80-251-0573-3,

Legislativa:

1. Nařízení generálního ředitele č. 25/2002, o podmínkách provozování hospodářské činnosti a zřizování provozoven hospodářského střediska ve Vězeňské službě České republiky,
2. Nařízení vlády č. 365/1999 Sb., o výši a podmínkách odměňování odsouzených osob,
3. Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 93/2001 Sb., o hospodářské činnosti Vězeňské služby České republiky,
4. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách,
5. Zákon č. 169/1999 Sb. , o výkonu trestu odnětí svobody,
6. Zákon č. 320/2000 Sb., o finanční kontrole,
7. Zákon č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu,
8. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Ostatní dokumentace:

1. Interní dokumentace organizační jednotky VS ČR – věznice Mírov,
2. Interní dokumentace Střediska zaměstnávání vězněných osob – Středisko hospodářské činnosti věznice Mírov.

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA VS ČR.....	12
OBRÁZEK 2: PROGRAMOVÁ ALOKACE ZDROJŮ A PROGRAMOVÉ FINANCOVÁNÍ	18
OBRÁZEK 3: VZTAH MEZI POŽADOVANÝMI ZDROJI A ZDROJI DISPONIBILNÍMI	19
OBRÁZEK 4: MATERIÁLNÍ ZDROJE.....	20
OBRÁZEK 5: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA STŘEDISKA HOSP. ČINNOSTI GŘ VS ČR.....	34
OBRÁZEK 6: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA STŘEDISKA HOSP. ČINNOSTI VĚZNICE MÍROV	35

Seznam zkratk

č.	číslo
GŘ	Generální ředitelství
hosp.	hospodářský
např.	například
resp.	respektive
Sb.	Sbírky
SHČ	Středisko hospodářské činnosti
tj.	to je
ozn.	to znamená
tzv.	takzvaný
VS ČR	Vězeňská služba České republiky
vyd.	vydání